

ZARZĄDZENIE NR 120.248.2026
STAROSTY WOŁOMIŃSKIEGO
z dnia 14 września 2026 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie **wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków Starostwa Powiatowego w Wołominie.**

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 188 z późn. zm.) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822, z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

Załącznik nr 4 do zarządzenia nr 120.53.2012 Starosty Wołomińskiego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków Starostwa Powiatowego w Wołominie, pn. „Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego 3”, otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję naczelników wydziałów oraz kierowników biur do zapoznania podległych pracowników, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko, z Instrukcją, o której mowa w § 1.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierzam Sekretarzowi Powiatu Wołomińskiego.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA
Arkadiusz Werelich

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Obiekt:	Adres:	Egz.
Budynek Starostwa Powiatowego w Wołominie	ul. Ignacego Prądzyńskiego 3 05-200 Wołomin	
Autor:	Data opracowania:	
mgr inż. Wiesław Drosio	Czerwiec 2026 r.	

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

WSTĘP	5
1. CZĘŚĆ OGÓLNA.....	5
1.1. Przedmiot opracowania.....	5
1.2. Cel opracowania	5
1.3. Postanowienia wstępne	5
1.4. Zakres stosowania instrukcji	7
1.5. Odpowiedzialność	8
1.6. Pojęcia i definicje.....	8
2. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU I TERENU	12
2.1. Informacje ogólne.....	12
2.1.1. Usytuowanie budynku	13
2.2. Warunki ochrony przeciwpożarowej	14
2.2.1. Wysokość budynku	14
2.2.2. Kategoria zagrożenia ludzi	14
2.2.3. Gęstość obciążenia ogniowego	14
2.2.4. Klasa odporności pożarowej budynku	14
2.2.5. Strefy pożarowe	15
2.2.6. Warunki i strategia ewakuacji	15
2.2.7. Instalacje i urządzenia przeciwpożarowe	16
2.2.8. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru	17
2.2.9. Droga pożarowa.....	17
2.2.10. Materiały niebezpieczne pożarowo, wykończenie wnętrz	17
2.2.11. Inne instalacje i urządzenia techniczne w budynku	17
3. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU I DROGI JEGO	
ROZPRZESTRZENIANIA W OBIEKCIE	18
3.1. Przyczyny powstawania pożaru.....	18
3.2. Rozprzestrzenianie się pożaru.....	19
3.3. Zagrożenie pożarowe	19
3.3.1. Zagrożenie spowodowane pożarem	20
3.3.2. Zagrożenie spowodowane promieniowaniem cieplnym	20
3.3.3. Zagrożenie spowodowane obniżeniem koncentracji tlenu	21
3.3.4. Toksyczne działanie tlenku węgla	21
3.3.5. Działanie dwutlenku węgla na organizm ludzki	22
3.3.6. Zagrożenie spowodowane innymi toksycznymi związkami.....	22
3.3.7. Zagrożenie spowodowane zadymieniem	23
3.4. Zapobieganie możliwości powstania pożaru	24

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

4. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.	26
4.1. Obowiązki pracowników Obiektu	26
4.1.1. Obowiązki właściciela budynku(Organu Prowadzącego).	26
4.1.2. Obowiązki osoby odpowiedzialnej za sprawy ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu.....	27
4.1.3. Obowiązki wszystkich pracowników w obiekcie	28
4.1.4. Obowiązki osób odpowiedzialnych za ochronę przeciwpożarową.....	30
4.1.5. Obowiązki zarządcy/administradora.....	30
4.1.6. Obowiązki sprzątających.....	31
4.2. Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	31
4.3. Zasady alarmowania współpracowników, przełożonych i służb alarmowych na wypadek pożaru lub innego zagrożenia	32
4.4. Zadania i obowiązki pracowników podczas prowadzenia działań przez służby ratownicze	33
4.5. Zadania i obowiązki pracowników po zakończeniu działań ratowniczych	34
5. WYTYCZNE PRZEPROWADZANIA EWAKUACJI OSÓB I MIENIA	34
5.1. Organizacja bezpiecznej i sprawnej ewakuacji osób z obiektu.....	34
5.2. Zasady ogłaszania ewakuacji	36
5.3. Zasady prowadzenia ewakuacji	36
5.4. Drogi ewakuacyjne w budynku.....	38
5.5. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych w obiekcie	39
5.5.1 Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego	39
5.5.2 Symbole oraz lokalizacja znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej ...	40
6. URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWPOŻAROWY	45
6.1. Zjawisko spalania	45
6.2. Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:	46
6.3. Rodzaje urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego.....	47
6.3.1. Gaśnice.....	47
6.3.2. Rozmieszczenie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego	52
6.3.3. Sposób użycia gaśnicy.....	53
6.4. Hydranty wewnętrzne	53
6.5. Oznakowanie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego.....	55
7. PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCI KONSERWACYJNE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC.....	58
7.1 Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego	59
7.1.1 Eksploatacja instalacji.....	59

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

7.1.2. Rodzaj testu zakres.....	59
7.2. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.....	60
7.2.1. Doroczne przeglądy i konserwacje.....	60
7.2.2. Okresowe przeglądy i konserwacja wszystkich węży	61
7.2.3. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji.....	61
7.2.4. Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji	61
7.2.5. Etykiety konserwacji i przeglądów	61
7.3. Przegląd Systemu Sygnalizacji Pożaru.....	62
7.4. Przegląd Urządzeń zapobiegających przed zadymieniem lub służących do usuwania dymu	63
7.5. Gaśnice.....	64
7.5.1. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem.....	65
7.5.2. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy śniegowej (na CO ₂)	66
7.6. Przegląd Przeciwpożarowego Wylącznika Prądu.....	66
7.7. Przeglądy pozostałych instalacji i urządzeń technicznych.....	66
7.7.1. Instalacja elektryczna	66
7.7.2. Instalacja odgromowa	66
7.7.3. Instalacja wentylacji grawitacyjnej	67
8. ZABEZPIECZANIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	67
8.1. Zasady organizacyjne.....	69
8.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.....	69
9. PRZYKŁADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO	72
10. ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	73
10.1. Organizacja i zasady zaznajamiania osób i firm działających na terenie budynku z przepisami przeciwpożarowymi.....	74
11. WYKAZ PRZEPISÓW I LITERATURY.....	76
ZAŁĄCZNIKI.....	77
Załącznik Nr 1	78
Załącznik Nr 2	79
Załącznik Nr 3	80
Załącznik Nr 4	81
Załącznik Nr 5	83
Załącznik Nr 6	84
Załącznik Nr 7	86
Załącznik Nr 8	89

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

Wykaz Telefonów Alarmowych	93
UWAGI KOŃCOWE	94

WSTĘP

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej Instrukcją, dla budynku **Starostwa Powiatowego przy ul. Prądyńskiego 3 w Wołominie** zwanego dalej Budynkiem lub Obiektem. Instrukcja opracowana została na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023 poz. 822 z późn zm.).

1.2. Cel opracowania

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń w Obiekcie.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Budynku stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez właściciela/Organ Prowadzący, Zarządcę, pracowników, najemców i służb technicznych.

1.3. Postanowienia wstępne

Zgodnie z ustawą [1] właściciel budynku lub obiektu budowlanego zobowiązany jest do zapewnienia ich ochrony przeciwpożarowej rozumianej przez ustawę, jako kompleks przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia a przed pożarem klęską żywiołową lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Ustawową odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej właściciel na podstawie zawartej umowy cywilno prawnej może przekazać w całości lub w części ich zarządcy lub użytkownikowi. Jednak, gdy taka umowa nie została zawarta odpowiedzialność za realizację obowiązków spoczywa na faktycznie władającym budynkiem lub obiektem budowlanym.

Zgodnie z art. 4 ustawy [1] właściciel, zarządca obiektu lub terenu zapewniając ochronę przeciwpożarową Budynku obowiązany jest w szczególności:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

2. Wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.
3. Zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie.
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w budynku, sprawuje zarządca budynku/właściciel. Ilekroć w niniejszej Instrukcji jest mowa o właścicielu budynku/zarządcy obiektu, oznacza to **Organ Prowadzący, czyli Starostę Wołomińskiego.**

Na podstawie § 6 ust. 1 Rozporządzenia [4] Właściciel lub Zarządca budynku zapewnia i wdraża instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, która powinna określać:

1. warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
2. określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
3. sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4. sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5. warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
6. sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
7. zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
8. plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokość i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,

- i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
9. wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po zmianach sposobu użytkowania obiektu, który wpływa na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każda zmiana w Instrukcji powinna być wpisana do wykazu aneksów i aktualizacji Instrukcji. Opis zmian powinien być sporządzony w postaci aneksu do Instrukcji – załącznik 3.

1.4. Zakres stosowania instrukcji

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji stanowi załącznik nr 1. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które powinno być włączone do akt osobowych pracownika.

Postanowienia instrukcji obowiązują również firmy i ich pracowników wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie budynku związane z pracami pożarowo niebezpiecznymi opisanymi w rozdziale 9.

Umowa o powierzeniu ww. prac w obiekcie musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Bez zgody Właściciela lub Zarządcy budynku niedopuszczalne jest wykonywanie jakiegokolwiek prac remontowych, budowlanych i instalacyjnych oraz innych pożarowo niebezpiecznych.

1.5. Odpowiedzialność

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

Umowa o powierzenie prac lub najmu części obiektu musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy (najemcy) ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Właściciel (Organ Prowadzący), Zarządca lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy pracownicy.

Egzemplarz instrukcji bezpieczeństwa pożarowego należy umieścić w miejscu zapewniającym możliwość natychmiastowego jego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych, gdyż stanowi źródło wiedzy o obiekcie dla ekip ratowniczych przybywających do działań ratowniczych.

Sugeruje się aby była to przestrzeń przy głównym wejściu do budynku w skrzynce przeznaczonej do przechowywania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja nie obejmuje zagadnień dotyczących prawidłowości rozwiązań technicznych pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu oraz warunków technicznych jakim powinien odpowiadać obiekt z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ponieważ nie wchodzi to w zakres niniejszej instrukcji. Niniejsza instrukcja nie stanowi również analizy warunków bezpieczeństwa pożarowego w odniesieniu do przepisów techniczno – budowlanych.

Zgodnie z Kodeksem Pracy, każdy pracodawca ma obowiązek wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie działań gaśniczych i ewakuacji w celu sprawnego przeprowadzenia ewakuacji. W tym celu należy zobowiązać wśród poszczególnych najemców lokali użytkowych, wyznaczyć osoby zaangażowane do przeprowadzenia ewakuacji tych rejonów.

Osoby te powinny posiadać przeszkolenie w zakresie przeprowadzania ewakuacji i stanowić mają wsparcie dla osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo pożarowe w obiekcie.

1.6. Pojęcia i definicje

Ze względu na stosowanie w opracowaniu oraz w wielu przepisach, Polskich Normach bądź wytycznych definicji, pojęć i określeń, których wyjaśnienie lub znaczenie jest niezbędne do zrozumienia szeregu wymagań przeciwpożarowych, a do których dostęp jest niejednokrotnie utrudniony dla osób korzystających z opracowania, zostały one przedstawione poniżej.

Obiektem budowlanym wg definicji przedstawionych w Prawie Budowlanym nazywa się:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,

c) obiekt małej architektury.

Budynek - zgodnie z ustawą prawo budowlane, jest to obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej - rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Pożar – niekontrolowany proces palenia się występujący w miejscu do tego nie przeznaczonym, rozprzestrzeniającym się w sposób niekontrolowany, powodującym zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz straty materialne.

Proces spalania – reakcja fizyko – chemiczna, której towarzyszy wydzielanie ciepła i światła oraz produktów spalania w postaci dymu i popiołów. Możemy wyróżnić dwa rodzaje palenia się: płomieniowe i bezpłomieniowe.

Zapalenie - polega na równomiernym ogrzaniu materiału palnego do takiej temperatury, w której zapali się on samorzutnie w całej masie bez udziału tzw. punkowego bodźca energetycznego.

Samozapalenie - proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samo nagrzewanie się materiałów a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego.

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia polega na:

- zapewnieniu koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
- tworzeniu warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieganie, lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzeniania się pożarów.

Urządzenia przeciwpożarowe - należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Klasa odporności pożarowej budynku – symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022, poz. 1225 ze zm.); istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków oznaczonych dużymi literami, w kolejności od najwyższej: A, B, C, D, E; z wymaganej klasy odporności pożarowej wynikają wymagania dla elementów konstrukcyjnych budynku dotyczące klasy odporności ogniowej i stopnia rozprzestrzeniania ognia.

Klasa odporności ogniowej – symbol charakteryzujący odporność ogniową.

Odporność ogniowa – zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R) i/lub izolacyjności cieplnej (E) i/lub szczelności ogniowej (I) oraz innych wymaganych właściwości np. natężenie promieniowania (W), odporności na działanie mechaniczne (M), podawana w jednostkach czasu (minutach).

Strefa pożarowa - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Strefę pożarową może stanowić budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone przepisami techniczno-budowlanymi. *Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako*

powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.

Oddzielenie przeciwpożarowe - element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową o określonej zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych klasie odporności ogniowej (REI).

Teren przyległy - rozumie się przez to pas terenu wokół Obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określone w przepisach techniczno – budowlanych.

Gęstość obciążenia ogniowego – rozumie się przez to energię cieplną, wyrażoną w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadającą na jednostkę powierzchni tego Obiektu, wyrażoną w metrach kwadratowych.

Stopień rozprzestrzeniania ognia - umowna klasyfikacja elementu konstrukcyjnego budynku ze względu na zachowanie się danego elementu w normalizowanych warunkach badania. W zależności od zachowania się badanej próbki elementy budynku klasyfikuje się jako: elementy (okładziny) nie rozprzestrzeniające ognia (NRO); elementy (okładziny) słabo rozprzestrzeniające ogień (SRO).

Kategoria zagrożenia ludzi – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

- ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- ZL IV - mieszkalne,
- ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Stałe urządzenia gaśnicze - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,

Urządzenia do usuwania dymów lub gazów pożarowych - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,

Warunki ewakuacji - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Podział budynków na grupy wysokości:

- 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Kondygnacja – należy przez to rozumieć poziomą część budynku, zawartą pomiędzy powierzchnią posadzki na stropie lub najwyższej położonej warstwy podłogowej na gruncie, a powierzchnią posadzki na stropie lub warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu, znajdującego się nad tą częścią budynku, przy czym za kondygnacje uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz pozioma część budynku stanowiąca przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą średnią wysokość w świetle większą niż 2 m; za kondygnacje nie uznaje się nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, centrala klimatyzacyjna, obudowa wyjścia z klatki schodowej, kotłownia lub inne pomieszczenie techniczne.

Kondygnacja podziemna – należy przez to rozumieć kondygnację zagłębioną poniżej poziomu przylegającego do niej terenu co najmniej w połowie jej wysokości w świetle, a także każdą usytuowaną pod nią kondygnację,

Kondygnacja nadziemna – należy przez to rozumieć każdą kondygnację niebędącą kondygnacją podziemną.

2. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU I TERENU

2.1. Informacje ogólne

Przedmiotem opracowania jest budynek **Starostwa Powiatowego w Wołominie**, pełniący funkcję użyteczności publicznej. **Budynek Starostwa** stanowi obiekt wolnostojący, niepodpiwniczony, zakwalifikowany przede wszystkim do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, o wysokości należącej do grupy wysokości niski (N). Obiekt na rzucie o kształcie zbliżonym do prostokąta z dachem dwuspadowym. Budynek stanowi jedną zasadniczą strefę pożarową składającą się z kondygnacji od 1 do 3 (ZL III) oraz 6 odrębnych stref pożarowych (PM) stanowiące oddzielne pomieszczenia na parterze tj. pomieszczenie ochrony, pomieszczenie węzła CO, hydrofornia, dwa pomieszczenia archiwum i garaż. Ogrzewanie budynku realizowane z miejskiej sieci ciepłowniczej.

Dla budynku została opracowana **Ekspertyza Stanu Ochrony Przeciwożarowej** z Marca 2026 r. w związku z przebudową, potrzebą dostosowania obiektu do wymagań obecnie obowiązujących przepisów, występującymi nieprawidłowościami z zakresu ochrony przeciwpożarowej niemożliwymi do usunięcia oraz określenie warunków ochrony

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

przeciwpożarowej ochrony biernej i czynnej, w tym przedstawieniem rozwiązań technicznych od wymagań Rozporządzenia [5]. Postanowienie Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej znak WPZ.52840.180.2026.1 z dnia 27.04.2026 r. zawierające rozwiązania zamienne stanowi załącznik nr 7.

2.1.1. Usytuowanie budynku

Budynek Starostwa Powiatowego w Wołominie zlokalizowany jest u zbiegu ulic Prądyńskiego i ulicy Wileńskiej. Obok przedmiotowego budynku, a częściowo pod nim (ze względu na nadwieszenie III kondygnacji) znajdują się parterowy budynek usługowy o powierzchni około 75 m². Po stronie wschodniej oraz zachodniej budynku na utwardzonym terenie znajdują się parkingi. W bliskim sąsiedztwie przedmiotowego budynku znajdują się budynki usługowe i mieszkalne.

Budynek Starostwa Powiatowego w Wołominie:

Powierzchnia zabudowy: 641,0 m²

Powierzchnia całkowita: 2833,5 m²

Powierzchnia użytkowa: 2291,81 m²

Kubatura budynku: 10938,90 m³

Liczba kondygnacji nadziemnych: 3 + poddasze nieużytkowe

Liczba kondygnacji podziemnych: 0

W tym:

Zasadnicza część budynku (kond. Od 1 do 3) – 2116,39 m²

Pomieszczenie ochrony – 7,11 m²

Pomieszczenie węzła CO - 13,1 m²

Hydrofornia – 4,27 m²

Archiwum w części północno-wschodniej – 39,24 m²

Archiwum w części południowo-wschodniej – 89,87 m²

Garaż – 21,83 m²

Odległość od granic sąsiednich działek budowlanych i budynków jest następująca:

- Od strony północnej, bezpośrednio przy budynku Starostwa znajdują się budynek usługowy.

- Od strony południowej w odległości około 9 m znajdują się budynek Sądu Rejonowego w Wołominie.
- Od strony wschodniej znajdują się parking, a za parkingiem w odległości ponad 50m znajdują się budynek Urzędu Miejskiego w Wołominie
- Od strony zachodniej w odległości około 29 m znajdują się budynki mieszkalne i usługowe.

2.2 Warunki ochrony przeciwpożarowej

2.2.1. Wysokość budynku

Przedmiotowy obiekt posiada 3 kondygnację nadziemną. Wysokość budynku określana od najniższej położonego wejścia do budynku lub jego części, znajdującego się na pierwszej kondygnacji nadziemnej, stropu nad najwyższą kondygnacją nadziemną wynosi około 10,02 m, zaś do kalenicy wynosi 13,6 m. Budynek kwalifikuje się do grupy wysokości niskie (N).

2.2.2. Kategoria zagrożenia ludzi

Dla całego **Starostwa Powiatowego w Wołominie** przyjmuje się kategorię zagrożenia ludzi ZL III z powiązаныmi funkcjonalnie pomieszczeniami gospodarczo - technicznymi (odrębne strefy pożarowe PM o $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$). Przewidywana łączna liczba użytkowników zgodnie z dokumentacją projektową w budynku nie przekroczy 220 osób (parter 60, I piętro 60, II piętro 100).

2.2.3. Gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego w pomieszczeniach magazynowych, gospodarczych i technicznych nie przekroczy 500 MJ/m^2 , jedynie w pomieszczeniach archiwum stanowiących odrębne strefy pożarowe gęstość będzie wynosiła $Q_d > 4000 \text{ MJ/m}^2$

Dla części zakwalifikowanej do kategorii ZL nie wyznacza się gęstości obciążenia ogniowego.

2.2.4. Klasa odporności pożarowej budynku

Budynek Starostwa Powiatowego w Wołominie zaprojektowano w klasie odporności pożarowej „C”. Dla stref pożarowych na parterze budynku (archiwa) wymagana jest klasa odporności pożarowej „A”, a dla pomieszczenia technicznego (ochrona) wymagana klasa odporności pożarowej „D”. Wymagana klasa odporności pożarowej „A”, „C” oraz „D” narzuca zastosowanie elementów nie rozprzestrzeniających ognia o następujących klasach odporności ogniowej:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5)*}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	Strop ¹	ściana zewnętrzna ^{1,2}	ściana wewnętrzna ¹	przekrycie dachu ³

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

„A”	R 240	R 30	REI 120	EI 120	EI 60	RE 30
„C”	R 120*	R 15	REI 120*	EI 30	EI 15	RE 15
„D”	R 30	(-)	REI 30	EI 30	(-)	(-)

- 1) *Przegrody stanowiące elementy głównej konstrukcji nośnej, powinny spełniać kryterium nośności ogniowej R odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.*
- 2) *Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego o wysokości co najmniej 0,8 m wraz z połączeniem ze stropem.*
- 3) *Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.*
- 4) *Dla ścian zsypu wymaga się klasy EI 60 a dla drzwi komór zsypu klasy EI 30;*
- 5) *Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniem złączy i dylatacjami.*

**ze względu na potrzeby zapewnienia ścian i stropów oddzielenia przeciwpożarowego nad pomieszczeniami o klasie odporności REI 120*

Odporność ogniowa ścian wewnętrznych nie dotyczy ścianek działowych oddzielających od siebie pomieszczenia, dla których określa się łącznie długość przejścia ewakuacyjnego, prowadzącego przez maksymalnie trzy pomieszczenia.

2.2.5. Strefy pożarowe

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w **Budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie** zakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL III w budynku niskim (N) wynosi 8000 m², a więc ponad trzykrotnie mniejsza od dopuszczalnej powierzchni. Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej dla budynku niskiego zawierającego strefę pożarową PM o $Q_d > 4000 \text{ MJ/m}^2$ (strefy pożarowe na parterze) wynosi 1000 m².

2.2.6. Warunki i strategia ewakuacji

Ewakuacja z budynku realizowana jest na zasadzie przejścia oraz dojścia ewakuacyjnego. Do ewakuacji z kondygnacji II oraz III wykorzystywane są dwie klatki schodowe, z czego jedna jest wyposażona w urządzenie służące do usuwania dymu. Przejście ewakuacyjne nie prowadzi przez więcej niż 3 pomieszczenia. Toalety (WC) nie są pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi uwzględnianymi przy określaniu przejścia ewakuacyjnego. Dla przedmiotowego budynku została wykonana **Ekspertyza Stanu Ochrony Przeciwpożarowej**, w związku z występującymi nieprawidłowościami związanymi także z warunkami ewakuacji z budynku, niemożliwymi do ich usunięcia.

Dla przedmiotowego budynku została opracowana także Instrukcja Postępowania w Przypadku Ogłoszenia Ewakuacji w Budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie co stanowi załącznik nr 8.

2.2.7 Instalacje i urządzenia przeciwpożarowe

System sygnalizacji pożarowej

Przedmiotowy budynek zgodnie z rozporządzeniem [4] nie musi być wyposażony w System Sygnalizacji Pożarowej, lecz nadmiarowo został wyposażony w SSP. Wyposażenie budynku w SSP jest także jednym z rozwiązań zamiennych zawartym w Postanowieniu Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Wołominie [7]. Centrala SSP zlokalizowana jest w pomieszczeniu ochrony na parterze.

System oddymiania grawitacyjnego

Budynek Starostwa zgodnie z Rozporządzeniem [5] ze względu na przekroczoną długość dojścia ewakuacyjnego musi zostać wyposażony w Urządzenia zapobiegające przed zadymieniem lub służące do usuwania dymu. W przedmiotowym budynku klatka K1 jest wyposażona w funkcjonujący system oddymiania grawitacyjnego. Klatka schodowa K2 nie jest wydzielona pożarowo i nie jest wyposażona w system oddymiania grawitacyjnego zaś jest przedmiotem ekspertyzy ochrony przeciwpożarowej.

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego

Obiekt wyposażono w oświetlenie ewakuacyjne, załączane automatycznie w przypadku zaniku napięcia podstawowego (nie później niż 2sek. z podtrzymaniem 2 godzinnym – natężenie oświetlenia ewakuacyjnego nie mniejsze niż 1,0 lux przy powierzchni podłogi w każdym punkcie oraz zapewnienie poziomu natężenia oświetlenia awaryjnego wynoszącego 5 lux przy urządzeniach przeciwpożarowych.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa

Zgodnie z rozporządzeniem [4] wymagane jest wyposażenie Budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie w instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami 25. Budynek jest wyposażony w instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami 25 w sposób zapewniający pokrycie całej powierzchni na każdej kondygnacji. Na odejściu instalacji bytowej od hydrantowej zastosowano zawór priorytetu sterowany presostatem, który zabezpiecza przed niekontrolowanym wypływem wody z instalacji hydrantowej w przypadku uszkodzenia przyborów sanitarnych. Instalacja wodociągowa hydrantowa zasilana jest bezpośrednio z sieci miejskiej.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

W obiektach o kubaturze powyżej 1000 m³ powinien być zainstalowany i odpowiednio oznakowany przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Budynek został wyposażony w przeciwpożarowy wyłącznik prądu. Lokalizacja przycisków wyzwalających działanie wyłącznika została przedstawiona w części graficznej opracowania.

2.2.8. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zgodnie z wymaganiami § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia [6], dla przedmiotowego budynku, do zewnętrznego gaszenia pożaru, należy zapewnić wodę w ilości min. 20 dm³/s

z hydrantu o średnicy 80 mm lub 100 mm³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Odległość najbliższego hydrantu od chronionego budynku powinna wynosić 5-75 m.

Źródłem zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru spełniającym wymagania przepisów dla budynku, są hydranty zewnętrzne na miejskiej sieci wodociągowej zlokalizowane w ul. Wileńskiej i ul. Ignacego Prądzyńskiego. Najbliższy hydrant w odległości do 75m znajduje się przy ul. Wileńskiej w kierunku północnym od budynku, drugi w kierunku zachodnim przy ul. Ignacego Prądzyńskiego. Są to hydranty podziemne.

2.2.9. Droga pożarowa

Do budynku, zgodnie z rozporządzeniem [6] jest wymagane doprowadzenie drogi pożarowej. Do obiektu zapewniono drogę pożarową o utwardzonej i odpowiednio wytrzymałej nawierzchni, o szerokości min. 4 m. Nośność drogi pożarowej co najmniej 200 kN, przy nacisku na oś 100 kN. Drogę pożarową zapewniono wzdłuż dłuższego boku od strony zachodniej budynku. Najmniejszy zewnętrzny łuk drogi pożarowej wynosi co najmniej 11 m, odległość drogi pożarowej od budynku mieści się w granicach 5 – 15 m. Droga pożarowa zapewnia jej połączenie z wejściami do obiektu utwardzonymi dojazdami o szerokości min. 1,5 m o długości do 50 m.

Układ drogowy przy budynku zawierający przebieg drogi pożarowej przedstawiono w części graficznej niniejszego opracowania.

2.2.10. Materiały niebezpieczne pożarowo, wykończenie wnętrz

W przedmiotowym budynku przegrody wewnętrzne oraz stałe elementy wyposażenia wykonane są z materiałów minimum trudno zapalnych.

Okładziny sufitów oraz sufity podwieszone zaprojektowano z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia.

W pomieszczeniach przedmiotowego budynku nie powinno się przechowywać substancji niebezpiecznych pożarowo.

2.2.11. Inne instalacje i urządzenia techniczne w budynku

W budynku występują następujące instalacje:

- instalacja wodno – kanalizacyjna,
- instalacja grzewcza (ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej),
- instalacja elektroenergetyczna,
- instalacja wentylacji grawitacyjnej/mechanicznej,
- instalacja teletechniczna.

3. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA W OBIEKCIE

3.1. Przyczyny powstawania pożaru.

Przyczyny powstawania pożaru można podzielić na dwie kategorie:

- przyczyny niezależne od człowieka (np.: wyładowania atmosferyczne, zwarcia elektryczne, przeskok iskry itp.),
- przyczyny zależne pośrednio czy też bezpośrednio od człowieka (np.: podpalenia, zaproszenie ognia, nie docenienie niebezpieczeństwa, nieświadomość działania, czy zachowania).
- Możliwość powstania pożaru w Obiekcie może wynikać z :
 - wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
 - niewłaściwej klasy wykonania urządzenia,
 - brak okresowych kontroli i konserwacji instalacji,
 - przeciążenia instalacji poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
 - pozostawianie bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych,
 - ustawienie nagrzewających się urządzeń elektrycznych (np.: kuchenki, grzałki, grzejniki itp.) w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych,
 - naprawiania bezpieczników w rozdzielni prądu przez osoby do tego nie uprawnione.
 - brak właściwej konserwacji urządzeń i instalacji wydzielających energię cieplną w awaryjnych stanach pracy,
- używania otwartego ognia:
 - posługiwanie się otwartym ogniem (świece, zapalaki) w miejscach niedozwolonych, umieszczanie źródeł ognia zbyt blisko materiałów palnych,
- rozpalania ognisk, spalanie śmieci w miejscach niedozwolonych,
- wyładowania atmosferyczne,
- palenia tytoniu w miejscach (pomieszczeniach) do tego nie przeznaczonych i nie oznakowanych.,
- nieostrożności osób posługujących się cieczami palnymi w tym rozlewanie tych cieczy na dużych powierzchniach,
- braku nadzoru prowadzenia prac remontowych tzw. „prac niebezpiecznych pożarowo” polegających np. na spawaniu, cięciu elementów metalowych, podczas których powstaje iskra oraz malowaniu, klejeniu z użyciem materiałów łatwopalnych,
- celowego podpalenia (sabotaż).

Praktycznie wszystkie te przyczyny są powodowane czynnikiem ludzkim, ponieważ powstają one na skutek złego działania lub braku działania człowieka. Przyczynom tym w głównej mierze można zapobiec przez właściwe zabezpieczenie budynku oraz nadzorowanie pracy urządzeń i ich właściwą konserwację. Przed przyczynami obiektywnymi możemy zabezpieczać się przynajmniej w części lub maksymalnie ograniczać ich skutki.

Potencjalnymi miejscami powstania pożaru mogą być przede wszystkim kosze na śmieci, szatnia, sale, czy pomieszczenia kuchenne i socjalne, urządzenia grzewcze w złym stanie technicznym pozostawione bez nadzoru (szczególnie na podłożu palnym), uszkodzone

urządzenia elektryczne (np. drukarki, czajniki elektryczne itp.), przeciążona instalacja energetyczna.

3.2. Rozprzestrzenianie się pożaru

Drogami, którymi pożar się rozprzestrzenia, mogą być różnego rodzaju kanały technologiczne, a szczególnie kablowe. Izolacja kabli nie jest materiałem łatwopalnym, jednakże jej pożar powoduje powstanie znacznych ilości silnie toksycznego dymu i wysoką temperaturę.

W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach.

W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się:

- poprzez nie wydzielone pożarowo klatki schodowe,
- oknami po elewacji budynku,
- nieszczelnościami konstrukcji budynku powstałymi podczas oddziaływania wysokich temperatur podczas pożaru,
- kanałami wentylacji mechanicznej,

Oprócz możliwości rozprzestrzenienia się ognia, ważnym aspektem pożaru jest dym i gazowe produkty rozkładu termicznego. Rozprzestrzeniają się one znacznie łatwiej od ognia. Wszystkie naturalne ruchy powietrza w budynku powodują roznoszenie dymu. Może to w skrajnych przypadkach doprowadzić do odcięcia pracownikom lub gościom dróg ewakuacyjnych, a nawet do zatrucia i śmierci.

3.3. Zagrożenie pożarowe

Zagrożenie pożarowe jest to określone prawdopodobieństwo powstania i rozprzestrzenienia się pożaru. Stopień tego zagrożenia jest różny w zależności od udziału czynników prowadzących do zaistnienia pożaru, decydujących o jego przebiegu i o intensywności zjawisk towarzyszących.

W praktyce dla uproszczenia oceny stopnia zagrożenia pożarowego i związanego z tym zagrożenia ludzi ustalono odpowiednimi przepisami umowne zasady klasyfikacji obiektów (pomieszczeń, składowisk materiałowych, urządzeń technologicznych). Ma to także istotne znaczenie przy doborze podręcznego sprzętu gaśniczego.

Zagrożenie pożarowe determinowane jest nie tylko parametrami fizykochemicznymi materiałów palnych występujących w pomieszczeniach biurowych (papier, makulatura itp.), ale także stanem technicznym urządzeń i instalacji, poziomem nasycenia technicznymi środkami ochrony przeciwpożarowej, sposobem składowania materiałów palnych itp. oraz w sferze organizacyjnej – prawidłowym określeniem, realizowaniem i egzekwowaniem obowiązków w zakresie zapobiegania pożarom na wszystkich stanowiskach pracy.

3.3.1. Zagrożenie spowodowane pożarem

Pożary w budynkach stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz dla sprzętu technicznego i wyposażenia pomieszczeń.

Niebezpieczeństwo powstaje wówczas, gdy zachodzi nagła potrzeba ewakuacji ludzi wynikająca z bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego pożarem lub na skutek gwałtownego rozprzestrzenienia się gazów i dymów pożarowych. Bodźce zewnętrzne takie jak: dym, płomień oraz wysoka temperatura mogą spowodować znaczne osłabienie odporności psychicznej co w pewnych, sprzyjających okolicznościach może doprowadzić do wywołania paniki.

Pożar w pomieszczeniach (szczególnie zamkniętych, tam gdzie nie ma dopływu świeżego powietrza) jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi powodując szereg szkodliwych zjawisk z których najbardziej niebezpieczne to:

- bezpośrednie działanie płomieni i wysokich temperatur,
- niedobór tlenu w otoczeniu strefy spalania,
- zadymienie,
- występowanie toksycznych substancji,
- możliwość uszkodzenia budynku przez zawalenie się ścian i stropów.

3.3.2. Zagrożenie spowodowane promieniowaniem cieplnym

Bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia ludzi w czasie trwania pożaru wewnątrz pomieszczeń budynku, do którego nie dopływa powietrze z zewnątrz, spowodowane jest działaniem wysokiej temperatury wskutek promieniowania cieplnego.

W wyniku promieniowania cieplnego temperatura osiąga do 800°C, a w płomieniach nawet 1200°C – 1600°C. Organizm ludzki w powietrzu suchym w temperaturze 800°C – 1000°C może przebywać do kilku minut w powietrzu wilgotnym w temperaturze 500°C – 600°C do kilkunastu minut. W przypadkach temperatur wyższych lub gdy czas przebywania w strefie oddziaływania cieplnego jest dłuższy, mogą wystąpić u ludzi oparzenia, udary cieplne, utrata przytomności a nawet śmierć. Promieniowanie cieplne ma zdolność przenikania do tkanek na znaczną głębokość. Promieniowanie cieplne w czasie pożaru jest najpoważniejszym czynnikiem zagrażającym człowiekowi.

W wyniku silnego działania i żaru następuje oparzenie III stopnia części ciała, które nie były osłonięte. Oparzenia III stopnia charakteryzują się występowaniem martwej, zwęglonej i popękanej skóry. W oparzeniach II stopnia występują charakterystyczne pęcherze, zaś w I stopniu, skóra jest wysuszona, silnie zaczerwieniona oraz mogą występować nieznaczne obrzęki. Najbardziej niebezpieczne są oparzenia: głowy, szyi, podbrzusza i okolic stawowych.

3.3.3. Zagrożenie spowodowane obniżeniem koncentracji tlenu

W czasie trwania pożaru w pomieszczeniu zamkniętym pobierany jest z powietrza tlen, który jest niezbędny do podtrzymania procesu spalania. Powoduje to zmniejszenie się jego procentowej zawartości w składzie powietrza co ma wpływ na prawidłowe funkcjonowanie ludzkiego organizmu.

Dopuszczalna dolna granica zawartości tlenu w powietrzu wynosi 16 – 17%. W tych warunkach przy normalnym ciśnieniu 1013 hPa hemoglobina czerwonych ciałek nasycona jest tlenem w 95%. Obniżenie zawartości tlenu we krwi powoduje występowanie głodu tlenowego w organizmie. Przy stężeniu tlenu w powietrzu 10 – 12% występuje zwiększona częstotliwość oddechu i przyspieszenie tętna, a dalszy spadek stężenia powoduje zaburzenia równowagi i koordynacji ruchów. Przy stężeniu tlenu w powietrzu 6 – 10% występują mdłości, wymioty, utrata zdolności poruszania się, a po pewnym czasie utrata przytomności i śpiączka. Przy dalszym zmniejszeniu się zawartości tlenu w pomieszczeniach zamkniętych w ciągu kilku minut ustaje akcja serca.

3.3.4. Toksyczne działanie tlenku węgla

Tam gdzie zachodzi proces niepełnego spalania materiałów zawierających węgiel wytwarza się przede wszystkim tlenek węgla. Im mniejszy jest dostęp tlenu do strefy spalania tym więcej tworzy się tlenku węgla.

W zależności od tlenu w powietrzu spalanie może być całkowite lub niecałkowite. Przy niecałkowitym spalaniu produktami są: wodór, węgiel, tlenek węgla oraz inne związki.

Tlenek węgla (CO) jest gazem duszącym, a jego toksyczne działanie wynika z tego, że łączy się z hemoglobiną tworząc związek zwany karboksyhemoglobiną. Hemoglobina, która została zablokowana tlenkiem węgla nie jest zdolna do łączenia się z tlenem i przenoszenia go do komórek w organizmie. Nasilający się głód tlenowy organizmu może doprowadzić w krańcowym przypadku do zgonu. Proces ten jest odwracalny i przy spadku stężenia tlenku węgla w powietrzu następuje rozkład karboksyhemoglobiny.

Zatrucie śmiertelne może nastąpić w ciągu kilku minut już przy stężeniu 1.10% CO w powietrzu, co może mieć miejsce przy spalaniu dużej ilości materiałów w pomieszczeniach o małych powierzchniach. Wzrost stężenia tlenku węgla w czasie trwania pożaru może spowodować zjawisko niedoboru tlenowego, które powstaje wskutek szybkiego spalania co jest sygnałem niebezpieczeństwa zatrucia tlenkiem węgla dla osób przebywających w strefie zadymienia.

Wnikanie tlenku węgla jest możliwe wyłącznie przez drogi oddechowe. Początkowe objawy zatrucia sygnalizowane są poprzez pojawienie się bólu w skroniach, miganie w oczach oraz przyspieszenie tętna i wymioty. Dalsze przebywanie w strefie działania CO może wywołać objawy zamroczenia, porażenia kończyn, a nawet szybki zgon.

Poszkodowanym, którzy ulegli zatruciu należy podać jak najszybciej tlen do oddychania by przyspieszyć wydalanie tlenu węgla. Należy też zapewnić im spokój i zabezpieczyć przed utratą ciepła.

3.3.5. Działanie dwutlenku węgla na organizm ludzki

Dwutlenek węgla CO₂ jest gazem bezbarwnym, niepalnym i cięższym od powietrza. Zwiększona zawartość dwutlenku węgla w powietrzu powoduje początkowo wzmożoną wentylację płuc poprzez zwiększenie się częstotliwości i głębokości oddechu. Granica stężenia CO₂ może przekraczać zawartość 8 – 9%, dalszy wzrost stężenia powoduje wyłączenie funkcjonowania ośrodka oddechowego i stopniowo prowadzi do ustania wymiany gazowej w płucach. Niemożliwość wydalania CO₂ z organizmu przez płuca powoduje wzrost stężenia tego gazu we krwi, następuje wówczas zatrzymanie pracy ośrodka oddychania oraz zgon przez uduszenie. Podstawowymi objawami toksycznego działania gazu są m.in. zawroty i bóle głowy, uczucie duszności, omdlenia oraz utrata przytomności.

Z uwagi na większy ciężar cząsteczkowy powietrza, dwutlenek węgla powstający podczas pożaru gromadzi się przeważnie w dolnych płaszczyznach pomieszczenia, często przekraczając dopuszczalne stężenie, które wynosi 0,8 – 1%.

Pomocy należy udzielać poprzez wyniesienie zatrutego z zagrożonej atmosfery na świeże powietrze, podać tlen lub stosować sztuczne oddychania.

3.3.6. Zagrożenie spowodowane innymi toksycznymi związkami

Poważnym zagrożeniem dla życia i zdrowia ludzi podczas pożaru są powstające toksyczne opary, gazy i pyły, które wydzielają się w dużej ilości w czasie spalania. Oprócz dwutlenku węgla są to m.in. tlenek siarki, pięciotlenek fosforu, tlenki azotu, pary cyjanowodoru, chlorowodorów i siarkowodorów. Substancje te najczęściej przez układ oddechowy dostają się do organizmu człowieka wywołując zatrucia, a przy większych stężeniach śmierć: cyjanowodór 0,02%, dwutlenek siarki 0,3%, tlenek azotu 0,05% (ciągu 15 – 20 min.). Niektóre substancje działają natychmiast, inne mogą wywoływać objawy zatrucia nawet z kilkugodzinnym opóźnieniem.

Ze względu na działanie możemy podzielić te gazy na:

- trucizny o działaniu duszącym – to takie związki, które blokują drogi przenoszenia tlenu z płuc do tkanek lub działają porażająco na ośrodek oddechowy znajdujący się w mózgu, np.: tlenek węgla,
- trucizny o działaniu narkotycznym – to substancje, które działają w szczególności na układ nerwowy: związki benzenu i dwusiarczku węgla,
- trucizny o działaniu drażniącym, które powodują zmiany bezpośrednio w obrębie górnych i niższych odcinków dróg oddechowych: amoniak, chlorowodór, chlor, tlenki azotu i inne.

Substancje toksyczne mogą przedostawać się do organizmu człowieka poprzez drogi oddechowe, przewód pokarmowy oraz skórę. Szybkość działania trucizn zależy od stanu w jakim one się znajdują. Najszybciej działają trucizny w stanie gazowym, wolniej te, które znajdują się

w stanie ciekłym, a najwolniej truciźny w stanie stałym. Substancje toksyczne wchłaniane są do organizmu w postaci gazowej jako pyły, pary, mgły lub dym. Najbardziej niebezpieczne są truciźny, które przedostają się do pęcherzyków płucnych i następnie do krwioobiegu. Truciźny mogą w organizmie zakłócić pracę układu nerwowego, uniemożliwiać wymianę gazową w płucach lub uszkadzać takie narządy jak wątroba i nerki.

Związki trujące mogą w organizmie ludzkim podlegać przemianom biochemicznym, łącząc się ze związkami występującymi w normalnych procesach fizjologicznych ustroju. Część z nich może zostać po pewnym czasie wydalona poprzez drogi oddechowe, przewód pokarmowy lub nerki. Są też związki, które mogą odkładać się w organizmie np. ołów i rtęć.

W czasie akcji ratowniczo-gaśniczej stosowanie wody czy piany obniża stężenie związków toksycznych.

3.3.7. Zagrożenie spowodowane zadymieniem

W czasie pożaru budynku w wyniku spalania różnych materiałów wydziela się duża ilość dymów i różnego rodzaju produktów spalania. Dym, pyły i para wodna ograniczają znacznie widoczność podczas ewakuacji. Zadymienie dróg ewakuacyjnych: korytarzy, klatek schodowych oraz pomieszczeń, w których przebywają ludzie utrudnia lub wręcz nawet uniemożliwia opuszczenie niektórych pomieszczeń.

Niebezpieczeństwo staje się większe, gdy pożar obejmuje materiały, które w procesie spalania wydzielają znaczne ilości dymu i gazów. Spalane podczas pożaru w budynku materiały zawierają w swoim składzie chemicznym przede wszystkim węgiel, wodór i tlen. Dlatego też w skład dymu wchodzi zwykle: tlen, tlenek węgla, dwutlenek węgla, para wodna oraz wolny węgiel.

W strefach zadymionych zmniejsza się ogólna orientacja przestrzenna powodując potknięcia i upadki. Widoczność w zadymionym środowisku zależy od: stężenia dymu, gęstości optycznej, grubości warstwy dymu oraz rodzaju dymu. Nieznaczne nawet zadymienie jest łatwo zauważalne i jako zewnętrzna oznaka powoduje u ludzi poczucie niebezpieczeństwa i zagrożenia.

Ilość gazów i dymów powstałych ze spalania materiałów jest bardzo duża, np. gdy ze spalania 1 kg drewna wydziela się około 5 m³ dymu i gazów, to ze spalania 1 kg ubrań ilość zwiększa się dwukrotnie. Najbardziej niebezpieczne pod względem toksyczności i ilości wydzielonych dymów i gazów są tworzywa sztuczne. Z pomieszczeń objętych pożarem, gdzie podłogi wyłożone są wykładziną z tworzyw sztucznych należy w pierwszej kolejności przeprowadzić ewakuację ludzi.

Temperatura dymów i gazów pożarowych może przekraczać 300°C więc wdychanie ich powoduje oparzenia przewodu oddechowego co może spowodować śmierć. Dodatkowym zagrożeniem jest szybkie przemieszczanie się dymu, które może spowodować zadymienie nawet pomieszczeń odległych od miejsc pożaru, które stają się kominami, gdzie dym może przemieszczać się z prędkością 20 – 30 m/s. Jeżeli więc pionowe drogi ewakuacyjne, klatki

schodowe nie są pożarowo oddzielone drzwiami o klasie odporności ogniowej od korytarzy to po kilku minutach od powstania pożaru nie nadają się do prowadzenia ewakuacji.

3.4. Zapobieganie możliwości powstania pożaru

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników obiektu oraz osób prowadzących jakąkolwiek działalność na jego terenie należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W budynku zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

Zgodnie z rozporządzeniem [4] zabronione jest:

1. używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:
 - w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;
2. użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
3. garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
4. rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
5. rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
6. składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
7. użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
8. przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
9. stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

10. instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
11. składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
12. składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
13. przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
14. zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
15. blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
16. lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
17. wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
18. uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia;

Zgodnie z rozporządzeniem [4] w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu należy:

1. Utrzymywać urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
2. Wyposażyć obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi;
3. Umieścić w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
4. Oznakować znakami zgodnymi z PN EN ISO 7010:2012:
 - drogi i wyjścia ewakuacyjne z wyłączeniem budynków mieszkalnych oraz pomieszczenia,w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
- drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- dźwigi dla straży pożarnej,
- przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
- drzwi przeciwpożarowe,
- drogi pożarowe,
- miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;

5. Nie ograniczać dostępu do urządzeń przeciwpożarowych: zaworów wody, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz do podręcznego sprzętu gaśniczego.

Dzięki zachowaniu przedstawionych powyżej zasad postępowania można uniknąć lub maksymalnie ograniczyć potencjalne źródła oraz ewentualne skutki powstałego pożaru.

Zapobieganie pożarom polega także na właściwym szkoleniu pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Świadomość pracowników, z jakimi zagrożeniami mogą mieć do czynienia podczas pożaru lub innego miejscowego zagrożenia stanowi najlepsze przeciwdziałanie potencjalnym źródłom zagrożeń pożarowych.

4. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.

4.1. Obowiązki pracowników Obiektu

Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w budynku **Starostwa Powiatowego w Wołominie** zlokalizowanego przy ul. Ignacego Prądzyńskiego 3 sprawuje zarządca lub pełniący funkcję administratora.

Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

4.1.1. Obowiązki właściciela budynku (Organu Prowadzącego)

Właściciel budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej odpowiedzialny jest za:

- zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- organizację ochrony przeciwpożarowej w obiekcie;
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w obiekcie;
- zapewnienie wyposażenia obiektu i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,

- zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji;
- przygotowanie budynku i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej;
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- prawidłową realizację planów dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej, o ile będą sporządzane z uwagi na okoliczności;
- rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie, zgłaszanych przez osobę prowadzącą sprawy ochrony przeciwpożarowej, nadzoru wszystkich szczebli oraz pozostałych pracowników;
- nadzorowanie przestrzegania przez osoby zatrudnione w obiekcie przepisów przeciwpożarowych poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli;
- okresowe rozpatrywanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu;
- zapewnienie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez właściwy organ.

4.1.2. Obowiązki osoby odpowiedzialnej za sprawy ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu

Osoba odpowiedzialna za sprawy ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu zobowiązana jest w szczególności do:

- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji obiektu, i istniejących w obiekcie instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów;
- nadzoru nad instalacjami (egzekwowania sprawności technicznej, terminów przeglądów itp.);
- sprawowania nadzoru nad prawidłowym rozmieszczaniem, stanem technicznym oraz terminową konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych odpowiednim oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych i pożarowych;
- zgłaszania przełożonym wniosków w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, urządzeń i instalacji w budynkach;
- dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- utrzymywania instalacji w należyтым stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji;
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji;
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji;
- rozpatrywania wniosków dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynkach, wpływających od pracowników, i przedstawienie ich do realizacji;
- uczestniczenia w ustalaniu środków i sposobów zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, wnioskowanie o zastosowanie sankcji służbowych w stosunku do pracowników winnych nieprzestrzegania przepisów i wymogów przeciwpożarowych;
- sprawdzania raz w miesiącu działania oświetlenia ewakuacyjnego;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

W zakresie prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej osoba odpowiedzialna za sprawy ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu zobowiązana jest w szczególności do:

- nadzoru nad właściwą i terminową konserwacją sprzętu pożarniczego;
- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności propagandowej i ostrzegawczej w tym zakresie;
- uczestniczenia w kontrolach stanu zabezpieczenia ppoż., prowadzonych przez jednostkę nadrzędną lub osobę upoważnioną;
- wyposażania budynku w sprzęt gaśniczy i ratowniczy;
- wyposażania budynku w pożarnicze tablice informacyjne;
- kierowanie nowo zatrudnionych pracowników lub pracowników zmieniających stanowisko pracy na szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- organizowania okresowych szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- zapewnienia opiniowania pod względem zgodności z wymaganiami ochrony ppoż. projektów modernizacji pomieszczeń i procesów technologicznych;
- współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Wołominie;
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych;
- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony ppoż.;
- współdziałanie z właściwymi działami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pożarowo, remontach, pracach modernizacyjnych, itp.;
- wnioskowanie do kierownictwa o ukaranie osób, które swym działaniem lub zaniedbaniem stwarzają zagrożenie pożarowe;
- prowadzenie analizy i ewidencji pożarów, które miały miejsce w budynku;
- zapewnienie zatrzymania wejścia i wjazdu interesantów do budynku w przypadku ogłoszenia ewakuacji.

4.1.3. Obowiązki wszystkich pracowników w obiekcie

Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego jest podstawowym obowiązkiem każdego pracownika. Pomieszczenia powinny być użytkowane i utrzymywane zgodnie z założeniami projektowymi oraz w stanie gwarantującym bezpieczeństwo pożarowe.

W szczególności pracownik jest obowiązany:

- znać i przestrzegać przepisy, i zasady bezpieczeństwa pożarowego, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu;
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

i przeprowadzania ewakuacji;

- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych;
- dbać o bezpieczeństwo pożarowe oraz o należyty stan urządzeń, narzędzi, sprzętu, jak również o porządek i ład w miejscu pracy;
- niezwłocznie usuwać stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszać o tym właściwym przełożonym;
- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie miejsca pracy stosowały się do przepisów przeciwpożarowych;
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko pracy, usunąć wszelkiego rodzaju odpadki i śmiecie, wyłączyć dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników nie przystosowanych do pracy ciągłej;
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych,
- znać sposób alarmowania Państwowej Straży Pożarnej, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku;
- znać rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych z budynku;
- znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego w pobliżu miejsca pracy i zasady rozmieszczenia w budynku;
- nie zastawiać dróg i wyjść ewakuacyjnych, dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz urządzeń przeciwpożarowych;
- nie blokować drzwi przeciwpożarowych.

Zabronione jest przy użytkowaniu instalacji i urządzeń elektrycznych dokonywanie czynności, które mogą stwarzać zagrożenie pożarowe, a w szczególności:

- obsługiwanie urządzeń niezgodnie z instrukcją eksploatacyjną;
- korzystanie z uszkodzonych instalacji i urządzeń elektrycznych;
- włączanie do jednego gniazdka zbyt dużej ilości odbiorników energii elektrycznej;
- wyjmowanie wtyczek z gniazd ściennych pociągając za przewód;
- zakładanie prowizorycznych instalacji oraz urządzeń elektrycznych;
- niewłaściwe ułożenie kabli elektrycznych zasilających przenośne odbiorniki energii elektrycznej (np. ułożenie przewodów w przejściach komunikacyjnych i chodzenie po nich);
- używanie w pomieszczeniach sal, kuchenek, piecyków elektrycznych oraz żelazek;
- zastawianie dojść do tablic rozdzielczych oraz wyłączników prądu;
- umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od punktów świetlnych;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych lub trudno zapalnych w odległości mniejszej niż 5 cm;
- samowolne naprawianie lub przerabianie uszkodzonych instalacji elektrycznych.

Każdy pracownik zobowiązany jest do uporządkowania swojego stanowiska pracy po jej skończeniu, a w szczególności:

- schowania dokumentacji (pracownicy biurowi) i innych przedmiotów pracy do szaf i biurka a odpadów do pojemników na śmieci;
- wyłączenia spod napięcia wszystkich odbiorników energii elektrycznej;
- wyłączenia światła.

4.1.4. Obowiązki osób odpowiedzialnych za ochronę przeciwpożarową

Osoba odpowiedzialna za ochronę przeciwpożarową w budynku zobowiązana jest do:

- kierowania nowo zatrudnionych pracowników na szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- organizowania okresowych szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- przechowywania w aktach osobowych oświadczeń pracowników o zapoznaniu się z niniejszą Instrukcją i o przejściu szkolenia oraz kopii świadectw ukończenia szkolenia.

4.1.5. Obowiązki zarządcy/administradora

Do podstawowych obowiązków zarządcy/administradora w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- znajomość i przestrzeganie przepisów, zasad bezpieczeństwa pożarowego;
- udział w szkoleniach i instruktażach z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obsługi instalacji i urządzeń przeciwpożarowych;
- znajomość procedur postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji, urządzeń przeciwpożarowych;
- sprawdzenie przed rozpoczęciem pracy czy we właściwym miejscu znajdują się klucze od nadzorowanych pomieszczeń;
- znajomość przeznaczenia nadzorowanych pomieszczeń, ich zawartości, ewentualnych przyczyn mogących spowodować wybuch pożaru;
- znajomość usytuowania głównego wyłącznika energii elektrycznej;
- znajomość usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu;
- znajomość rozmieszczenia hydrantów zewnętrznych w sąsiedztwie budynku i umiejętność określania ich położenia w porze nocnej;
- znajomość numerów alarmowych do Państwowej Straży Pożarnej, Policji i Pogotowia Ratunkowego oraz osób powiadamianych w przypadku powstania pożaru;
- znajomość użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, jego rozmieszczenia w budynku;
- znajomość usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynku i możliwości ich otwarcia;
- zgłaszanie przełożonym zauważonych usterek;
- udział w ewakuacji ludzi i mienia;
- udzielanie niezbędnej pomocy i informacji jednostkom biorącym udział w akcji gaśniczej;
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie

dozwolonych.

W czasie dokonywania obchodów nadzorowanych pomieszczeń zwracać uwagę na wszelkie zjawiska mające znamiona pożaru oraz:

- czy wszystkie niebezpieczne instalacje i urządzenia elektryczne i mechaniczne zostały wyłączone i odpowiednio zabezpieczone;
- czy nie pozostawiono w budynku otwartego ognia (włączonych piecyków, grzejników elektrycznych);
- czy właściwie zabezpieczono obiekt przed wejściem niepowołanych osób na jego teren;
- zgłaszać przełożonemu wszelkie zauważone nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzież lub zniszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego/

4.1.6. Obowiązki sprzątających

Sprzątający powinni:

- usuwać po zakończeniu pracy wszystkie odpadki z przeznaczonych na nie pojemników (kosze na śmieci) rozmieszczonych na terenie obiektu i wyrzucać je do zasobników na zewnątrz budynku);
- zwracać uwagę na pozostawione w pomieszczeniach bez dozoru, nie wyłączone po zakończeniu pracy odbiorniki energii elektrycznej, szczególnie w pomieszczeniach szatni, pokojach socjalnych itp.,
- nie stosować do usuwania plam benzyny i rozpuszczalników;
- dokonywać przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy (wyłączenie odbiorników energii elektrycznej, zamknięcie okien, sprawdzenie, czy nie został zaprószoney ogień);
- składować sprzęt do sprzątania w określonych miejscach i w należyтым stanie, po zakończonej pracy zamknąć pomieszczenia i pozostawić klucze ustalonym miejscu;
- znać instrukcje alarmowe i zasady postępowania w wypadku pożaru;
- zgłaszać przełożonemu wszelkie zauważone nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku, w szczególności kradzież lub zniszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.

4.2. Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

W przypadku kiedy pracownik zauważył **dym, awarię lub inne zagrożenie albo uzyskał informację o zagrożeniu** należy niezwłocznie o tym zaalarmować osoby znajdujące się w sąsiedztwie miejsca pożaru oraz osoby będące w bezpośrednim zagrożeniu jak również w kolejności:

- Zarządcę/administradora,
- Organ prowadzący.

Po zaalarmowaniu należy przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego podjąć gaszenie pożaru. Osoby zaalarmowane powinny także w miarę możliwości przystąpić do działań

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

ratowniczych, udzielenia pomocy ewentualnym osobom poszkodowanym, ewakuować zagrożone mienie lub opuścić zagrożone miejsce. Osoby opuszczające miejsce pożaru powinny poinformować o tym fakcie swoich przełożonych, innych współpracowników oraz zaalarmować służby ratownicze. Po wykonaniu tych czynności osoby ewakuowane powinny udać do wyznaczonego miejsca zbiórki i oczekiwać tam na dalsze polecenia Kierującego Działaniami Ratowniczymi (KDR) z ramienia Obiektu lub przybyłych jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej (PSP). KDR-em z ramienia Obiektu staje się osoba, która pierwsza zauważyła pożar i przystąpiła do działań ratowniczych lub Administrator.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna:

- zachować własne bezpieczeństwo;
- w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu;
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru.

Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem

- w następnej kolejności usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.;
- nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia;
- otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy;
- wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.

4.3. Zasady alarmowania współpracowników, przełożonych i służb alarmowych na wypadek pożaru lub innego zagrożenia

Każda osoba zatrudniona w budynku, która na terenie obiektu zauważyła pożar, uzyskała informację o pożarze i/lub innym miejscowym zagrożeniu, zobowiązana jest zachować spokój i nie dopuścić do paniki wśród użytkowników. O zdarzeniu należy ostrzec osoby zagrożone w sposób stanowczy i zrozumiały. Zaalarmowania osób zagrożonych należy dokonać donośnym głosem lub przy użyciu dostępnych w danej chwili przedmiotów wydających głośnie dźwięki. Ostrzeżenie pozostałych użytkowników budynku (w szczególności dzieci) można dokonać głosowo samodzielnie lub przy użyciu dostępnych środków łączności przewodowej lub bezprzewodowej.

Równorzędnym zadaniem dla pracowników jest powiadomienie odpowiednich służb ratowniczych. Powinny tego dokonać osoby opuszczające miejsce powstania pożaru lub osoba wyznaczona przez pierwszego KDR. Należy tego dokonać telefonicznie lub w inny dostępny w Obiekcie sposób. W przypadku powstania pożaru w pierwszej kolejności należy alarmować PSP,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

następnie Pogotowie Ratunkowe i Policję.

Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy podać następujące informacje:

- Gdzie się pali? – dokładny adres,
- Co się pali? – rodzaj pomieszczenia, na której kondygnacji, rodzaj palącego się materiału, (np. kuchenka w pomieszczeniu kuchni),
- Czy istnieje zagrożenie dla życia, czy w pobliżu znajdują się materiały łatwopalne, wybuchowe itp.?
- Numer telefonu, z którego podaje się informacje oraz swoje imię i nazwisko?

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego Punktu Alarmowego PSP należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia!!!

4.4. Zadania i obowiązki pracowników podczas prowadzenia działań przez służby ratownicze

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do prowadzenia działań ratowniczych aż do przybycia jednostek PSP i zorganizowania przez nie dalszych działań ratowniczo - gaśniczych. Wszyscy pracownicy winni stosować się do poleceń wydawanych przez KDR z ramienia budynku, bez względu na zajmowane przez nią stanowisko.

W tym czasie do zadań kadry kierowniczej budynku należy zorganizowanie działań ratowniczych w celu spowolnienia, zatrzymania rozwoju lub ugaszenia pożaru, udzielenia pomocy ewentualnym osobom poszkodowanym oraz zarządzenia koniecznej ewakuacji pracowników i osób znajdujących się w zagrożonym miejscu w budynku.

W momencie przybycia na miejsce jednostek PSP, kierowanie działaniami ratowniczymi przejmuje KDR z ramienia straży pożarnej. Ma on prawo wydawania także poleceń wszystkim pracownikom Obiektu oraz osobom znajdującym się na jego terenie. KDR z ramienia straży ma prawo zażądać od kierownictwa Obiektu oraz pracowników pomocy w postaci użyczenia pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi, będących własnością Obiektu na cele prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych. Ma też prawo zażądać pomocy przez osobiste wykonywanie czynności przez pracowników, jednak tylko w zakresie prac pomocniczych, niezwiązanych z bezpośrednim gaszeniem pożaru i usuwaniem jego skutków.

4.5. Zadania i obowiązki pracowników po zakończeniu działań ratowniczych

Po zakończeniu działań ratowniczo-gaśniczych obowiązkiem wszystkich pracowników jest nadzór nad miejscem pożaru oraz pozostałymi miejscami i budynkami w celu zapobieżenia powtórnego zapalenia, czyli powstania tzw. pożaru wtórnego.

Administrator budynku odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsc pożaru i wystawienie posterunku na pogorzelisku w celu zabezpieczenia powstania pożaru wtórnego,
- zabezpieczenie pogorzeliska w celu zbadania okoliczności i przyczyn powstania pożaru,

- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności Policji, firmy ubezpieczeniowej i/lub komisji powołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

5. WYTYCZNE PRZEPROWADZANIA EWAKUACJI OSÓB I MIENIA

5.1. Organizacja bezpiecznej i sprawnej ewakuacji osób z obiektu

Sprawną i bezpieczną ewakuacją osób polega na wyprowadzeniu z budynku lub zagrożonej strefy jak największej liczby osób w jak najkrótszym czasie, w sposób nie zwiększający już istniejących zagrożeń oraz bez uszczerbku na zdrowiu lub pogorszenia się jego stanu u osób ewakuowanych.

Organizacja ewakuacji z budynku jest trudnym zadaniem. Polega ona przede wszystkim na zorganizowanym wyprowadzeniu z budynku lub przeprowadzeniu w bezpieczne miejsce wszystkich lub tylko części osób, znajdujących się w nim. W celu zapewnienia sprawnej ewakuacji należy opracować analizę różnych zagrożeń oraz opracować odpowiednie instrukcje (scenariusze) postępowania na wypadek powstania najbardziej niekorzystnych warunków ewakuacji. Opracowania te powinny też zawierać sposoby ogłaszania i nadzorowania ewakuacji. Wszystkie dokumenty w sprawach ewakuacji, tj.: instrukcje postępowania, plany ewakuacyjne, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za sprawną ewakuację powinny być wprowadzone do stosowania przez wydanie odpowiednich zarządzeń.

W zależności od stanu czynników stwarzających zagrożenie należy ogłosić ewakuację częściową lub całkowitą. Niekiedy w uzasadnionych przypadkach możliwe lub nawet wskazane jest odstąpienie w ogóle od ewakuacji. Rodzaje stosowanej ewakuacji lub jej brak określają poniższe zasady:

- **Odstąpienie od ewakuacji** - może być zastosowane tylko w przypadku bardzo małego zdarzenia, gdy praktycznie nie ma możliwości rozwoju i rozprzestrzenienia się zagrożenia oraz jest możliwe jego szybkie zlikwidowanie przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego lub własnych środków technicznych. W przypadku wystąpienia lekkiego zadymienia lub niewielkiej ilości substancji o potwierdzonej niskiej szkodliwości, które może być szybko usunięte przez wietrzenie lub przy użyciu typowego sprzętu sprząającego. Przy lekkim zadymieniu, odstąpienie od ewakuacji umożliwia specjalnie zatrzymanie użytkowników w pomieszczeniach, by nie narażać ich na działanie dymu do czasu jego usunięcia.
- **Ewakuacja częściowa** - stosowana jest tylko w przypadku niedużych zdarzeń. Obejmuje ona użytkowników przebywających w strefie bezpośredniego zagrożenia oraz w jej najbliższym otoczeniu. W przypadku częściowej ewakuacji należy mieć pewność o małym rozmiarze zdarzenia, jego powolnym rozwoju oraz o minimalnym ryzyku odcięcia dróg ewakuacyjnych. Jeśli istnieje choćby minimalne ryzyko odcięcia dróg ewakuacyjnych, należy do strefy zagrożenia zaliczyć także pomieszczenia lub części budynku, z których drogi mogą zostać odcięte. Ewakuacją częściową należy objąć też części budynku, w których będą prowadzone działania ratownicze lub tam gdzie będzie stosowany sprzęt służb ratowniczych. Do ewakuacji częściowej zalicza się także przemieszczenie części lub wszystkich osób ze strefy zagrożenia do strefy bezpiecznej (do innej tzw. strefy pożarowej), przeprowadzane wewnątrz budynku bez ich wyprowadzania na zewnątrz. Decyzję o ewakuacji częściowej należy przekazać dowódcy przybyłych jednostek ratowniczych (Straży Pożarnej, Policji) natychmiast po jego przybyciu i przejęciu dowodzenia.
- **Ewakuacja całkowita** - polega na wyprowadzeniu poza obręb budynku wszystkich osób

przebywających w Obiekcie. Stosowana jest zawsze przy dużych zdarzeniach, przy szybko rozprzestrzeniającym się zagrożeniu, przy wystąpieniu substancji toksycznych, itp. Ewakuację całkowitą należy także zarządzić w przypadku wystąpienia zagrożenia dla stabilności przynajmniej części konstrukcji budynku. Decyzję o ewakuacji całkowitej należy także podjąć w przypadku niedużych zagrożeń, jeśli nie jesteśmy w stanie pewnie określić czynników rozwoju zagrożenia lub gdy podjęte działania ratowniczo-gaśnicze w ramach własnych środków technicznych nie przynoszą żadnego rezultatu.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu - decyzję wydaje zarządca/administrator lub osoba go zastępująca odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie.

Przy niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie, należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponownie sprawdzenie pomieszczeń;

- W pierwszej kolejności ewakuować osoby (dzieci), których życiu lub zdrowiu zagraża niebezpieczeństwo;
- Wskazać osobom ewakuowanym miejsce poza obiektem (nie objęte zagrożeniem).

Ewakuacja musi nastąpić natychmiast po zauważeniu pożaru i stwierdzeniu zagrożenia dla życia i zdrowia osób przebywających w budynku.

W przypadku przybycia jednostek Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący jej przebiegiem, zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej z zewnątrz.

Prowadząc ewakuację ludzi należy być spokojnym, zdecydowanym i rzeczowym działaniem zapobiegać panice, organizować opuszczanie budynku przez pracowników nie biorących udziału w akcji, a w szczególności:

- informować o kierunkach dojść do wyjść ewakuacyjnych;
- wzywać do zachowania spokoju;
- roztaczać opiekę nad dziećmi i sprawdzić, czy wszystkie osoby opuściły budynek.

Osoby, które po wyjściu na drogi ewakuacyjne zauważą ich zawężenie przez różne przedmioty, co może utrudniać ewakuację, powinny przedmioty takie wynieść lub odsunąć na bok (np. we wnęki), zapewni to płynność ewakuacji.

5.2. Zasady ogłaszania ewakuacji

Do ogłoszenia ewakuacji z budynku uprawniony jest Zarządca/Administrator. W przypadku jego nieobecności odpowiedzialność przejmuje inna osoba wyznaczona przez niego.

Osoba ta w takim przypadku staje się jednocześnie do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej **Kierownikiem Działań Ratowniczych (KDR)**. KDR jednoosobowo wydaje decyzję o rozpoczęciu ewakuacji osób i mienia w zakresie odpowiednim do posiadanego rozpoznania, występującego stanu zagrożenia oraz możliwości technicznych w danym momencie.

Ewakuację samoistną może rozpocząć również każdy pracownik w przypadku zauważenia bezpośredniego zagrożenia dla jego własnego zdrowia i życia.

O przeprowadzonej ewakuacji i występującym zagrożeniu należy natychmiast powiadomić swoich przełożonych o którym mowa wyżej lub osoby odpowiedzialne za sprawy ochrony przeciwpożarowej w obiekcie. W przypadku stwierdzenia dużego zagrożenia osób (np.: zagrożenie toksyczne, wybuch, pożar o dużych rozmiarach, bardzo silne zadymienie, itp.) osoba ta sama może ogłosić ewakuację całkowitą wszystkich użytkowników budynku.

Ogłaszając ewakuację należy uwzględnić następujące czynniki:

- wielkość pożaru (innego zagrożenia);
- kierunki i szybkość rozprzestrzeniania się pożaru (zagrożenia);
- występowanie lotnych substancji i gazów szkodliwych lub trujących;
- ilość potencjalnie zagrożonych osób oraz stopień zagrożenia dla ich zdrowia lub życia;
- możliwość odcięcia części lub wszystkich dróg ewakuacyjnych;
- możliwość ograniczenia lub zlikwidowania pożaru (zagrożenia) we własnym zakresie.

Podstawową formą ogłoszenia ewakuacji jest wydanie odpowiednich poleceń głosem. Tam gdzie to konieczne należy użyć, o ile to jest możliwe, telefonów wewnętrznych lub radiotelefonów. W celu szybkiego i skutecznego słownego ogłoszenia ewakuacji powinno się wcześniej podczas szkoleń z zakresu ochrony ppoż. wyznaczyć określonych pracowników do ewentualnego ogłaszania alarmu. Ich zadaniem jest powiadomienie wszystkich lub wskazanych pracowników o zarządzanej ewakuacji, jej rodzaju i ewentualnie o jej kolejności czy sposobie przeprowadzania. Funkcje wyznaczonych osób należy zgrać ze sposobem prowadzenia i nadzorowaniem ewakuacji.

Alarmowanie o zagrożeniach w budynku odbywa się głosem.

5.3. Zasady prowadzenia ewakuacji

Sprawną i bezpieczną ewakuację należy przeprowadzać zawsze w odpowiedniej kolejności i rozłożeniu czasowym, co zapobiega powstawaniu paniki oraz zatorom na drogach ewakuacyjnych.

Prowadząc ewakuację poszczególnych kondygnacji należy stosować poniższe zasady:

- zaczynać należy od pomieszczeń znajdujących się najdalej od wyjść ewakuacyjnych,
- gdy występują tzw. ślepe korytarze, to ewakuację należy rozpocząć od pomieszczeń tam się znajdujących,

Podczas ewakuacji wszystkie osoby powinny przestrzegać następujących zasad:

- po usłyszeniu alarmu natychmiast przerwać pracę,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- zachować spokój i ciszę, aby były słyszalne polecenia kierownictwa,
- wyłączyć maszyny i urządzenia elektryczne na stanowisku pracy,
- należy zebrać swoje rzeczy osobiste (szczególnie dokumenty, rzeczy wartościowe, ubranie, itp.),
- opuszczając swoje miejsce pracy należy wsunąć krzesła szuflady, pozamykać wszystkie drzwiczki, usunąć wszystkie przedmioty z przejść,
- wyłączyć w pomieszczeniu wszystkie urządzenia elektryczne,
- wyjść z pomieszczenia i udać się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z kierunkiem wskazanym przez oznakowanie ewakuacyjne (kolor zielony) lub przez osobę nadzorującą ewakuację,
- osoba idąca ostatnia w grupie powinna zamykać za sobą wszystkie przechodzone drzwi,
- podczas ewakuacji należy zachować spokój i ciszę oraz wykonywać wszystkie polecenia osób nadzorujących ewakuację i ratowników,
- wszyscy ewakuowani udają się do wyznaczonych stref ewakuacji na zewnątrz budynku,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej do przodu lub pełzając, jeżeli wymaga tego sytuacja, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie występujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać kawałkiem materiału (ubranie, chusteczka) zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie.
- podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do prawidłowego kierunku ruchu,
- po zakończeniu ewakuacji, osoba odpowiedzialna zobowiązana jest do sprawdzenia, czy wszystkie osoby przebywające w budynku opuściły poszczególne (zagrożone) pomieszczenia. W razie stwierdzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji w celu przeprowadzenia ponownego sprawdzenia pomieszczeń budynku,
- w momencie przybycia jednostek ratowniczych, osoba odpowiedzialna za ewakuację z budynku zobowiązana jest do złożenia informacji (meldunku) o przebiegu akcji ewakuacyjnej bezpośrednio kierującemu akcją ratowniczo – gaśniczą a w przypadku trudności w zlokalizowaniu KDR pierwszemu napotkanemu funkcjonariuszowi - strażakowi.

Zadaniem osób nadzorujących ewakuację jest:

- powiadamianie o zarządzonej ewakuacji,
- sterowanie kolejnością ewakuacji i ewentualnie jej kierunkiem i szybkością,
- sprawdzanie wszystkich pomieszczeń, czy nie zostały w nich jakieś osoby,
- pomoc osobom poszkodowanym i o ograniczonych możliwościach ruchowych,
- sprawdzenie drożności odpowiednich dróg wyjść ewakuacyjnych,
- powiadamianie KDR o utrudnieniach w ewakuacji lub odcięciu osób od dróg ewakuacyjnych.

NA MIEJSCE ZBIÓRKI (TEREN DLA EWAKUOWANYCH) WYZNACZA SIĘ:
Teren pomiędzy Sądem Rejonowym w Wołominie, a Starostwem Powiatowym w Wołominie

Należy przy tym również pamiętać, iż miejsce zbiórki powinno być dostatecznie odległe od budynku, po to, aby uniknąć zagrożenia, jakie powoduje pożar, a także, aby nie zakłócać działań ratowniczo-gaśniczych.

Miejsce zbiórki powinno być oznakowane znakiem

Ewakuację mienia zarządza się tylko w szczególnych przypadkach. Dotyczy ona przeważnie mienia o dużej wartości, niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania Obiektu rzeczy nie dających się odtworzyć, itp.

Zarządzenie ewakuacji mienia może nastąpić tylko wówczas, gdy z danej strefy ewakuowano już wszystkie osoby, gdy zachowana jest pełna drożność dróg ewakuacyjnych oraz nie istnieje ryzyko ich odcięcia przez pożar lub inne zagrożenie.

Ewakuację mienia przeprowadza się również w przypadku, gdy pozostawienie go w miejscu zagrożonym przez pożar może spowodować jego gwałtowny rozwój, albo, gdy usunięcie go z drogi rozprzestrzeniania się pożaru może znacząco ograniczyć jego rozwój.

5.4. Drogi ewakuacyjne w budynku

Jednym z najważniejszych obowiązków Zarządcy/Administradora budynku jest zapewnienie sprawnej i bezpiecznej ewakuacji osób przebywających i mienia z budynku w przypadku zaistnienia zagrożenia. Obowiązek ten nałożony jest przez przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej, natomiast przepisy budowlane określają techniczne warunki budynków i znajdujących się wewnątrz nich dróg ewakuacyjnych, czyli korytarzy, przejść, drzwi, klatki schodowej itp.

Wypełnienie tych obowiązków polega przede wszystkim na:

- zapewnieniu odpowiedniej szerokości drzwi, korytarzy i schodów,
- zapewnieniu odpowiedniej długości dojsć i przejść ewakuacyjnych poprzez odpowiednie wyznaczenie dróg ewakuacyjnych lub zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań budowlanych (drzwi i przegrody przeciwpożarowe, itp.),
- stosowaniu na drogach ewakuacyjnych niepalnych wykładzin podłogowych oraz okładzin ściennych,

- zapewnieniu stałej drożności wszystkich dróg ewakuacyjnych i przejść oraz możliwości szybkiego otworzenia wszystkich drzwi na drogach ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniego oświetlenia dróg ewakuacyjnych pozwalającego na ewakuację w warunkach ograniczonej widoczności (lekkie zadymienie, odłączenie normalnego oświetlenia elektrycznego, itp.),
- oznakowaniu wszystkich dróg ewakuacyjnych zgodnie z obowiązującymi normami oraz w sposób jednoznacznie określający kierunki ewakuacji,
- oznakowaniu w sposób dobrze widoczny wszelkich przeszkód i utrudnień na drogach ewakuacyjnych (filary, występy murów, niskie stropy, pochylnie, progi, itp.).

5.5. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych w obiekcie

Drogi ewakuacyjne powinny być odpowiednio oznakowane. Ma to na celu jednoznaczne wskazanie osobom opuszczającym budynek najkrótszej drogi do wyjścia. Oznakowanie to ma również na celu uprzedzenie osób ewakuowanych o ewentualnych przeszkodach lub utrudnieniach na drodze ewakuacyjnej. Pomaga ono też w dojściu do urządzeń ewakuacyjnych.

5.5.1. Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego

W zależności od pomieszczeń i oświetlenia drogi ewakuacyjne można oznakowywać:

1. znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi - powinny być stosowane tam gdzie, funkcjonuje oświetlenie dzienne i/lub elektryczne podstawowe, oświetlające te znaki w czasie wystarczającym do dostarczenia materiałom fotoluminescencyjnym niezbędnej energii,
2. znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi – powinny być stosowane tam, gdzie pomieszczenia lub drogi ewakuacyjne nie są oświetlone światłem dziennym lub sztucznym przez długie okresy i materiały fotoluminescencyjne nie mogą się naładować, a mianowicie:
 - tam, gdzie drogi ewakuacyjne nie mogą być okresowo oświetlone z powodu braku instalacji elektrycznej,
 - tam, gdzie drogi ewakuacyjne lub ich części nie są oświetlone przez światło dzienne.

Podstawową zasadą rozmieszczania znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej jest, ażeby z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji powinien być widoczny znak ewakuacyjny. Przy rozmieszczaniu znaków ewakuacyjnych należy zwrócić uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła. Należy dążyć do umieszczania znaków ewakuacyjnych możliwie blisko źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminescencji. Informacyjne i pożarnicze znaki bezpieczeństwa należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie. Zaleca się ich stosowanie prostopadle do kierunku ruchu człowieka.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

5.5.2 Symbole oraz lokalizacja znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej

Znaki Bezpieczeństwa Ewakuacyjne PN EN ISO 7010:2012

Lp.	
1.	 Numer referencyjny: E001 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (lewostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)
2.	 Numer referencyjny: E002 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (prawostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)
3.	 Numer referencyjny: E005 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do pionu. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

4.		Numer referencyjny: E006 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka o nachyleniu 45st. kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do 45st. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:
5.		Numer referencyjny: E007 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji Funkcja: Oznaczenie bezpiecznego punktu zbiórki do ewakuacji
6.		Numer referencyjny: E024 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji dla inwalidów Funkcja: Wskazuje lokalizację tymczasowej strefy bezpieczeństwa (kryjówki) dla oczekujących pomocy, którzy nie mogą korzystać ze schodów w przypadku ewakuacji
7.		Numer referencyjny: E016 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne z drabiną ewakuacyjną Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną
8.		Numer referencyjny: E017 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

Znaki Środków Ewakuacji PN EN ISO 7010:2012

9.		Numer referencyjny: E008 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Słuc aby uzyskać dostęp Funkcja: Oznaczenie pokrywy, którą należy słuc w celu uzyskania dostępu do klucza otwierającego wyjście ewakuacyjne
10.		Numer referencyjny: E018 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
11.		Numer referencyjny: E019 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
12.		Numer referencyjny: E022 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (lewe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na lewo
13.		Numer referencyjny: E023 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (prawe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na prawo

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

14.		Numer referencyjny: E033 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w prawo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
15.		Numer referencyjny: E034 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w lewo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
16.		Numer referencyjny: E057 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z lewej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z lewej strony
17.		Numer referencyjny: E058 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z prawej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z prawej strony
18.		Numer referencyjny: E059 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drabina ewakuacyjna Funkcja: Wskazuje lokalizację trwale umocowanej drabiny ewakuacyjnej
19.		Numer referencyjny: E003 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pierwsza pomoc medyczna Funkcja: Oznaczenie lokalizacji sprzętu lub zaplecza pierwszej pomocy

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

		Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
20.		Numer referencyjny: E004 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Telefon alarmowy Funkcja: Do wzywania pierwszej pomocy lub ratunku Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
21.		Numer referencyjny: E009 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Lekarz Funkcja: Wskazuje miejsce, gdzie w nagłych wypadkach można znaleźć lekarza
22.		Numer referencyjny: E010 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Defibrylator (AED) Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny
23.		Numer referencyjny: E011 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pysznica do przemywania oczu Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic do przemywania oczu
24.		Numer referencyjny: E012 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pysznic bezpieczeństwa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

25.		Numer referencyjny: E013 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Nosze Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze
26.		Numer referencyjny: E027 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Walizka medyczna Funkcja: Wskazuje lokalizację walizki medycznej
27.		Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Resuscytator z tlenem Funkcja: Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu
28.		Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Aparat oddechowy Funkcja: Wskazuje lokalizację aparatu oddechowego

6. URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWPOŻAROWY

6.1. Zjawisko spalania

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru.

Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem fizykochemicznym, którego podstawą jest gwałtowne łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej z tlenem), podczas którego wydzielą się ciepło, światło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji materiału palnego, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania tego procesu.

Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez:

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie materiału palnego),
- odcięcie dostępu tlenu (utleniacza) do miejsca pożaru,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- wprowadzenie do strefy środka oddziałującego antykatalitycznie na chemizm reakcji spalania.

Antykatalityczne działanie na płomień proszkami ABC i BC polega na znacznym przyspieszeniu rekombinacji wolnych rodników (są to reaktywne fragmenty cząsteczek przenoszące energię w łańcuchu reakcji chemicznych zachodzących w płomieniu) przez odnawiający się składnik aktywny, w którym w przypadku proszków BC i aerozoli gaszących są atomy lub wodorotlenki metali alkalicznych w stanie gazowym, w przypadku proszków ABC – powierzchnia ziarenek.

Mechanizm działania nowoczesnych środków gaśniczych, stosowanych w gaśnicach łączy ze sobą kilka z w/w cech.

6.2. Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, przy których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia (np.: drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się w skutek ciepła wydzielonego podczas pożaru (np.: benzyna, alkohol, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów gazów, (np.: gaz miejski, metan, propan).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów metali, (np.: magnez, potas, sól).

gaśnica z takim oznaczeniem służy do gaszenia pożarów tłuszczów jadalnych i olejów kuchennych.

6.3. Rodzaje urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Budynek wyposażony jest w sprzęt gaśniczy do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju), występujący w postaci:

- gaśnice proszkowe GP ABC.
- Koce gaśnicze

6.3.1. Gaśnice

Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych.

Gaśnice są to przenośne urządzenia o stosunkowo małej masie środka gaśniczego i o wadze do 20 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub w oddzielnym pojemniku.

Gaśnica proszkowa - środkiem gaśniczym jest tu proszek gaśniczy. Wyrzucany jest on pod ciśnieniem do strefy spalania. Działanie proszku polega na inhibicji procesu spalania (wychwytywanie rodników). Stosowane są dwa podstawowe rodzaje proszków węglanowe i fosforanowe. Proszek węglanowy stosowany jest przede wszystkim do gaszenia pożarów grup BC. Może przynosić jednak słabe efekty w gaszeniu pożarów grupy A. Ze względu na dodatkowe działanie izolujące proszku fosforanowego nadaje się on do gaszenia grup ABC. Proszek fosforanowy może przynosić słabsze efekty przy pożarach grupy BC. Stosowanie proszków gaśniczych także może zwiększać straty pożarowe. Jest to spowodowane m.in. stopniem rozdrobnienia i sposobem wyrzutu (ma działanie zbliżone do piaskowania i może powodować zacieranie współpracujących części maszyn) oraz rodzajem reakcji proszków fosforanowych (trwale przywiera do powierzchni metalowych).

Gaśnica śniegowa - czynnikiem gaśniczym jest tu sprężony dwutlenek węgla, wyrzucany pod ciśnieniem z gaśnicy przez specjalną dyszę. Podstawowym działaniem tej gaśnicy jest działanie tłumiące (zmniejszenie stężenia tlenu w strefie spalania). Dodatkowo w niewielkim stopniu ma działanie chłodzące (temperatura strumienia wynosi ok. - 78°C). Gaśnice tego typu mogą być używane do gaszenia pożarów grup BC. Gaszenie dwutlenkiem węgla przynosi najlepsze efekty w bardzo ograniczonych przestrzeniach o znikomej wentylacji (trzeba uzyskać stężenie min. 40% CO₂). Niska temperatura strumienia uszkadza tworzywa sztuczne oraz na ludzi i zwierzęta.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

Sposób użycia:

Trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO₂ na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicą i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty.

Wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi (ubrań). Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

UWAGA!!! Może też powodować urazy w postaci odmrożeń.

Przy ustaleniu rodzaju sprzętu gaśniczego w przedmiotowym obiekcie uwzględniono następujące zasady:

Do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice pianowe lub proszkowe.

Do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholów, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice pianowe, proszkowe, śniegowe.

Do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe.

Do gaszenia pożarów grupy D (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone.

Do gaszenia pożarów grupy F (tłuszczów i olejów jadalnych, kuchennych) stosuje się gaśnice pianowe GWG-2x AF ze środkiem gaśniczym FETTEX .

Do gaszenia pożarów poszczególnych grup z indeksem E (urządzenia elektryczne pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, niektóre pianowe lub śniegowe.

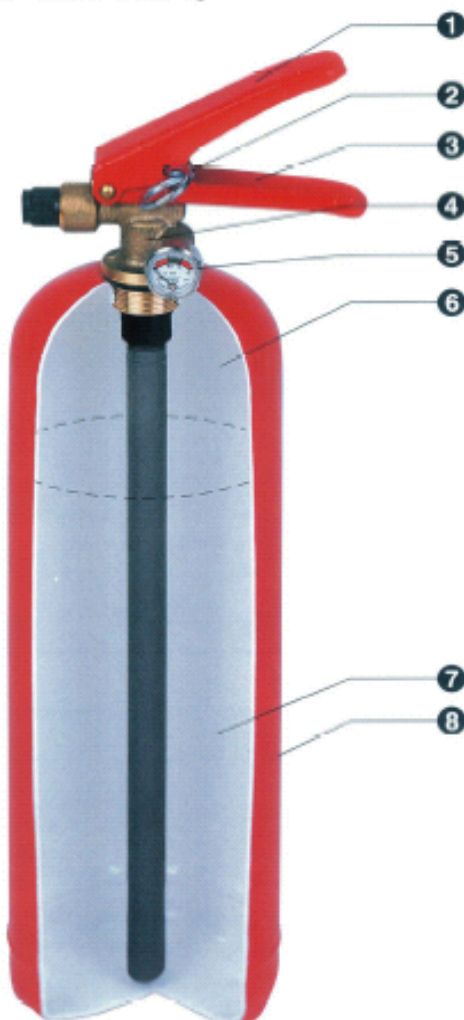
Rysunek 1

Przekrój gaśnicy proszkowej GP-2x-ABC.

GAŚNICA PROSZKOWA

pod stałym ciśnieniem

TYP GP-2X-ABC

- 1 dźwignia
- 2 zawleczka zabezpieczająca
- 3 uchwyt
- 4 zawór

- 5 wskaźnik kontrolny ciśnienia
- 6 azot
- 7 proszek gaśniczy
- 8 zbiornik

OBSŁUGA

- wyjąć gaśnicę z uchwytu mocującego
- wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą ②
- podejść z gaśnicą na odległość ok. 2 m od źródła ognia
- wcisnąć dźwignię ① trzymając gaśnicę w pozycji pionowej zaworem ④ do góry i skierować ją na źródło ognia

PRZEZNACZENIE

Gaśnica proszkowa 2 kg ABC to gaśnica „domowa”. Idealna do wyposażenia mieszkań i budynków jednorodzinnych ze względu na swoją wielkość i wszechstronność użycia. Polecana ze względu na rewelacyjną skuteczność gaśniczą proszku „OGNIOTEX 103” do wyposażenia samochodów dostawczych i ciężarowych, obiektów użyteczności publicznej (budynków administracji państwowej, służby zdrowia, oświaty, nauki, kultury itp.) oraz zakładów pracy i magazynów.

Pożary grupy A: ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko zarznięcia (np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne itp.)

Pożary grupy B: ciecze palne, substancje stałe, topiące się na skutek wytworzonego przy pożarze ciepła (np. benzyna, nafta, parafina, pek, naftalen, smoła itp.)

Pożary grupy C: gazy (np. metan, propan, butan, acetylen, wodór itp.)

PODSTAWOWE CECHY:

- zbiornik stalowy, malowany farbami proszkowymi epoksydowymi
- bezszwowy płaszcz zbiornika
- łatwy w montażu wspornik mocujący
- dozowanie emisji środka gaśniczego poprzez zastosowanie zaworu szybkootwieralnego
- wskaźnik umożliwiający stałą kontrolę ciśnienia gaśnicy
- możliwość wielokrotnego napełniania
- prostota obsługi
- niezawodność

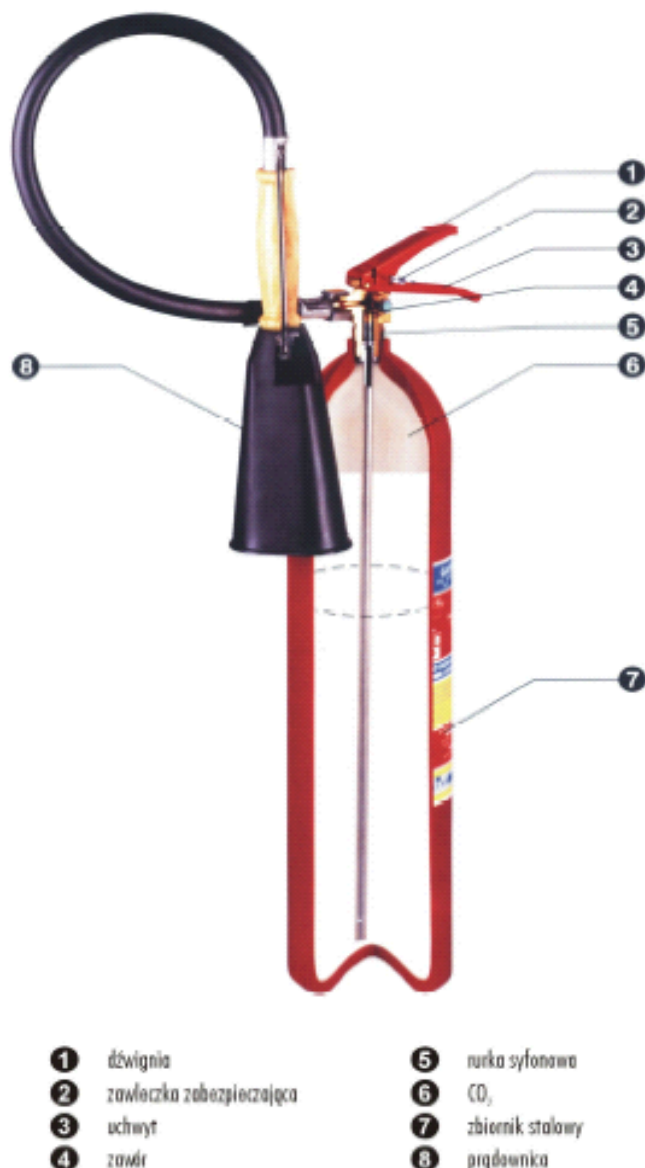
DANE TECHNICZNE

skuteczność gaśnicza	masa środka gaśniczego	czynnik roboczy	masa czynnika roboczego	średnica zbiornika	masa całkowita	wysokość całkowita	rodzaj środka gaśniczego	czas działania	ciśnienie pełne zbiornika	ciśnienie robocze	zakres temperatur stosowania
8A 34B C	2 kg	azot	-	110 mm	3,8 kg	410 mm	Ogniotex 103	min. 6 s	25 bar	14-16 bar	- 20°C +60°C

Rysunek 2

Przekrój gaśnicy śniegowej GS-5x-BC.

GAŚNICA ŚNIEGOWA CO₂ pod stałym ciśnieniem TYP GS-5X-BC

- 1 dźwignia
- 2 zawleczka zabezpieczająca
- 3 uchwyt
- 4 zawór

- 5 rurka syfonowa
- 6 CO₂
- 7 zbiornik stalowy
- 8 przewód

OBSŁUGA

- podejść z gaśnicą na odległość ok. 1-2 m od palącego się materiału
- wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą ②
- skierować prądownicę ⑧ na źródło ognia trzymając jedną ręką za uchwyt
- drugą ręką wcisnąć dźwignię ①

PRZEZNACZENIE

Gaśnica śniegowa znajduje szczególne zastosowanie w przemyśle elektronicznym, spożywczym, chemicznym, energetyce, gastronomii itp.
Zalecana jest do stosowania w halach przemysłowych, wytwórniach i magazynach cieczy i gazów palnych, stacjach paliwowych, lakierniach, halach komputerów oraz maszyn i urządzeń precyzyjnych, muzeach i bibliotekach.

Pożary grupy A: ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne itp.)

Pożary grupy B: ciecz palna, substancje stałe, topiące się na skutek wytworzonego przy pożarze ciepła (np. benzyna, nafta, parafina, pek, naftalen, smoła itp.)

Pożary grupy C: gazy (np. metan, propan, butan, acetylen, wodór itp.)

PODSTAWOWE CECHY:

- zbiornik stalowy wysokociśnieniowy z powłoką epoksydową
- zawór mosiężny szybkootwieralny, pozwalający na dozowanie emisji środka gaśniczego
- nowoczesny bezpiecznik zapewniający bezpieczne użytkowanie gaśnicy w warunkach wzrostu temperatury i ciśnienia w zbiorniku
- trwała prądownica śniegowa wykonana z poliamidu o estetycznym kształcie i dużej efektywności strugi gaśniczej
- ergonomiczny uchwyt drewniany zabezpieczający obsługującego przed przepływem ładunków elektrostatycznych i odmrożeniem dłoni
- 100% opróżnienie gaśnicy

DANE TECHNICZNE

skuteczność gaśnicza	masa środka gaśniczego	czynnik roboczy	masa czynnika roboczego	średnica zbiornika	masa całkowita	wysokość całkowita	rodzaj środka gaśniczego	czas działania	ciśnienie pełne zbiornika	ciśnienie robocze	zakres temperatur stosowania
55B C	5 kg	-	-	140 mm	19,5 kg	660 mm	CO ₂	min. 9 s	250 bar	48 bar	- 20°C + 60°C

Rysunek 3

Przekrój i widok gaśnicy proszkowej GP-6x-ABC.

Gaśnice proszkowe (1)

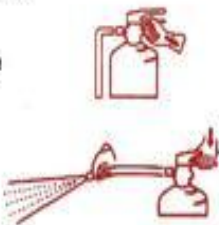
Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia
pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

Rysunek 4

Przekrój i widok gaśnicy proszkowej GP-1Z-BC.

Gaśnice proszkowe (2)

Gaśnica proszkowa GP-1Z-BC (samochodowa)

Przeznaczona jest
do gaszenia pożarów
grupy B i C

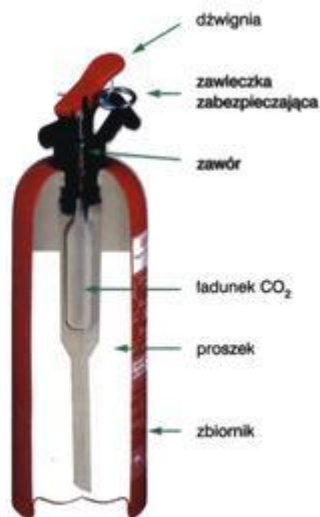

Zalecana do ochrony
samochodów,
łodzi motorowych,
przyczep
kempingowych itp.

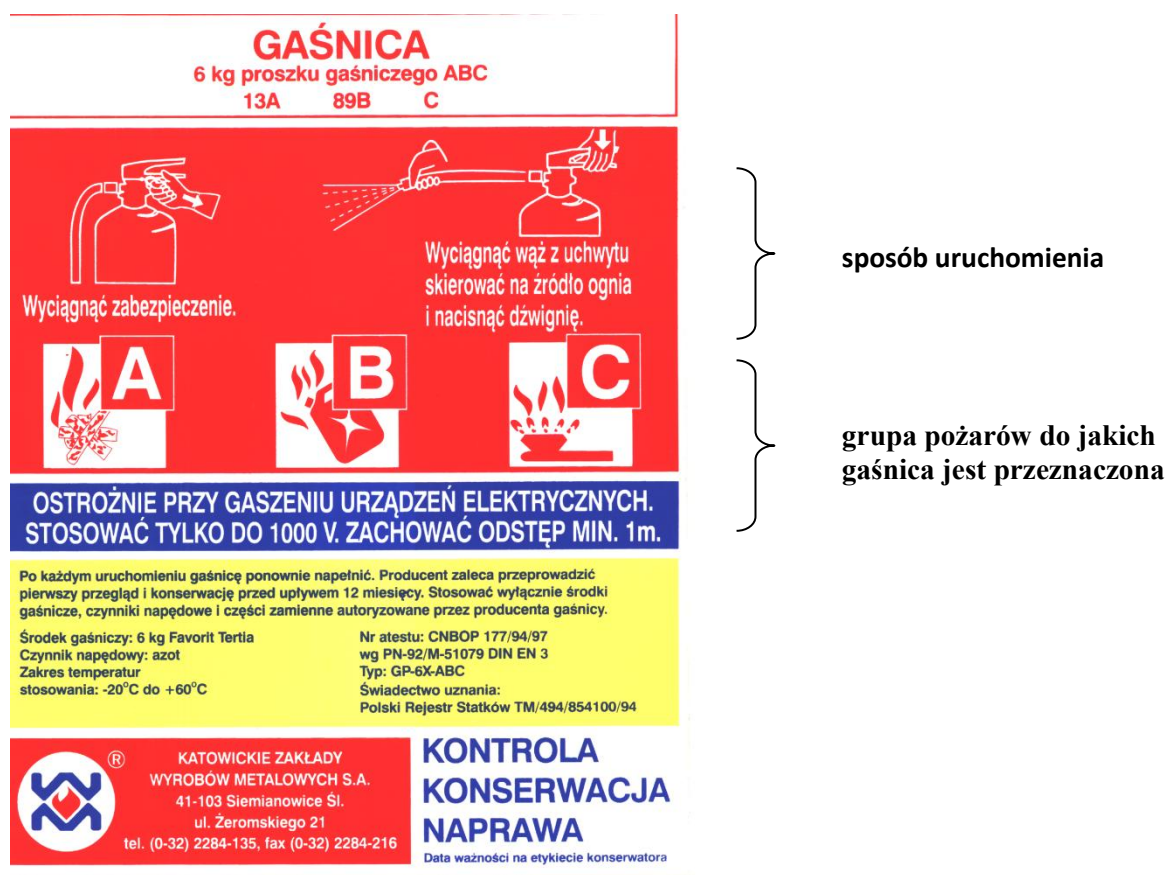
Uruchamianie:

1. Wyjąć zawleczkę
2. Nacisnąć dźwignię zaworu, zwolnić ją, odczekać 3 sek.
3. Nacisnąć dźwignię ponownie, strumień proszku skierować na źródło pożaru

Rysunek 5 Przykładowa etykieta z gaśnicy proszkowej

6.3.2. Rozmieszczenie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku uwzględniono przepisy Rozporządzenia [4] W szczególności uwzględniono następujące zasady:

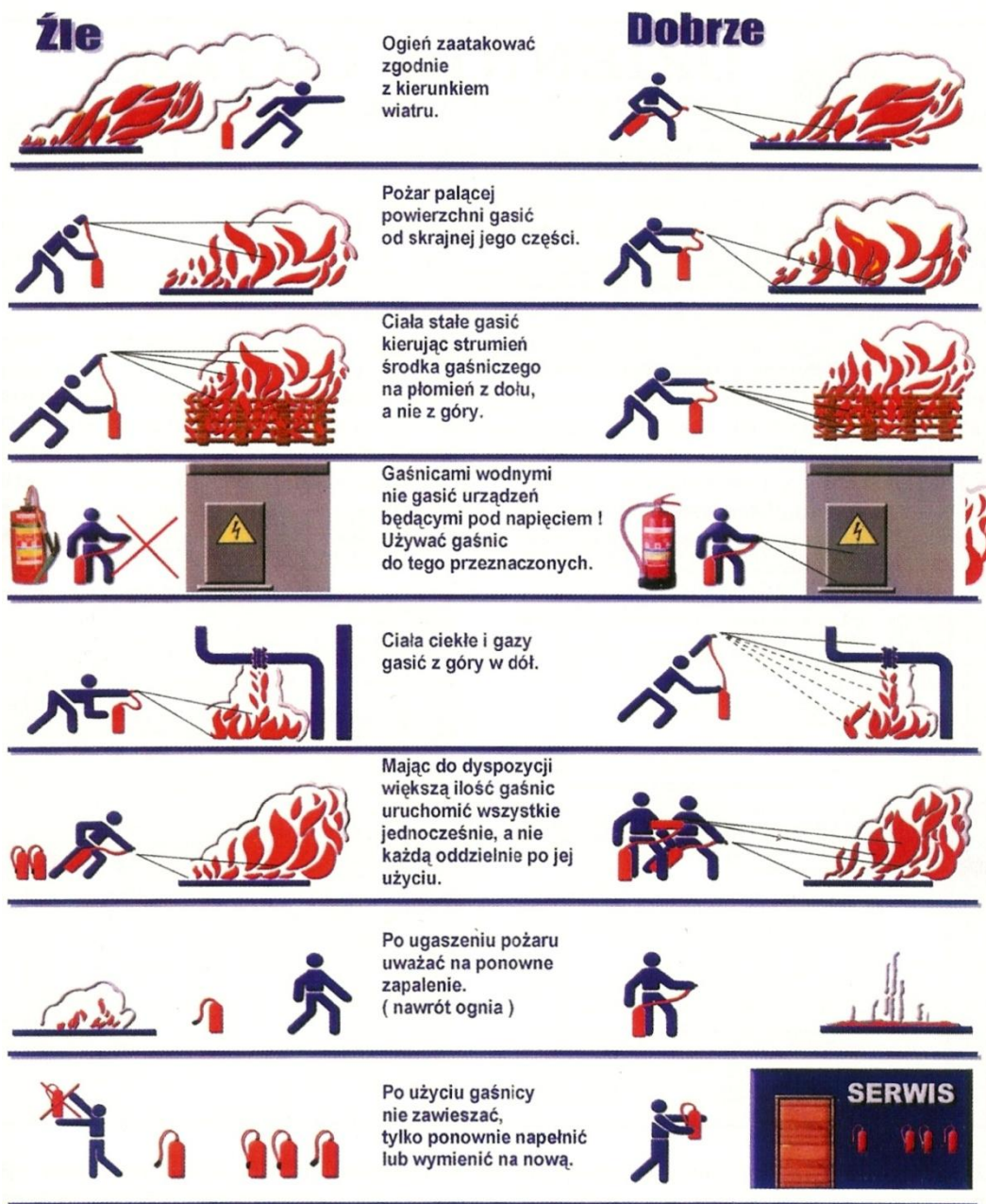
- co najmniej jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg lub 3 dm³ zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej,
- sprzęt gaśniczy umieszczony jest w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,
- sprzęt gaśniczy umieszczono w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- do sprzętu zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu jest zgodne z PN EN ISO7010:2012,
- odległość dojścia do sprzętu gaśniczego z dowolnego miejsca w obiekcie nie przekracza 30 m

Dla wszystkich typów gaśnic zastosowanych w obiekcie ilości środka gaśniczego nie może być mniejsza niż 2kg (3dm³) – dopuszcza się według w/w parametrów wielkości gaśnic dostępne w handlu, posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej.

W strefach pożarowych zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZLI, III i V na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku powinna przypadać jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach.

6.3.3. Sposób użycia gaśnicy

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

6.4. Hydranty wewnętrzne

Woda jest jednym z najpowszechniej stosowanych środków gaśniczych, jej mechanizm działania gaśniczego to:

- wysokie wartości ciepła właściwego i ciepła parowania wody powodują, że wykazuje

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

ona dobre właściwości chłodzenia i to stanowi jej zasadniczą zaletę jako środka gaśniczego,

- powstająca pod wpływem wysokiej temperatury para wodna zmniejsza stężenie tlenu w otaczającym powietrzu,
- ze względu na swą płynność, przy odpowiedniej intensywności i sposobie podawania (gaszenia), woda może łatwo przeniknąć w miejsca trudno dostępne, a nawet do wnętrza palącego się materiału.

Hydrant wewnętrzny nie jest co prawda zaliczany do grupy podręcznego sprzętu gaśniczego służy jednak do gaszenia pożarów w zarodku. Jest to obudowany zespół składający się z zaworu hydrantowego, jednego lub dwóch odcinków węża pożarniczego i prądownicy. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa A).

Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi.

Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby.

Podstawowe znaczenie ma umiejętne wykorzystanie właściwości gaśniczych wody. Tradycyjny sposób podawania prądem zwartym wody, powinien być wykorzystywany w minimalny sposób ze względu na małe efekty gaśnicze w stosunku do ilości zużytej wody. Ponadto, podana w ten sposób woda wyrządza dodatkowe straty przewyższające niejednokrotnie straty spowodowane przez sam pożar (straty po pożarowe).

Zwarte prądy wody stosuje się tylko w przypadkach, kiedy źródła pożaru nie można osiągnąć innymi rodzajami prądów gaśniczych oraz wówczas, gdy zachodzi konieczna potrzeba mechanicznego zbijania płomienia.

Zastosowanie prądów kroplistych i mgłowych, podawanych z prądownic uniwersalnych, zwiększa powierzchnię wody stykającej się z nagrzanym lub palącym się środowiskiem, co powoduje większe wiązanie ciepła, a tym samym skuteczniejszy efekt gaśniczy przy równoczesnym mniejszym zużyciu wody.

Woda stosowana jest również, jako czynnik chłodzący niepalnych, niebezpiecznych materiałów chemicznych znajdujących się w środowisku (miejscu) pożaru.

Wody nie stosuje się do gaszenia pożarów:

- metali alkalicznych i ziem alkalicznych np. sól, potas, wapń,
- metali lekkich i ich stopów np. glin,
- karbidu i innych węglików metali lekkich,
- cieczy łatwopalnych, nie mieszających się z wodą np. benzyna, nafta, benzen,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- maszyn, urządzeń, instalacji będącej pod działaniem energii elektrycznej.

Rysunek 6 Szafka hydrantowa z gaśnicą widok i przekrój

Budynek jest wyposażony w instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami 25.

6.5. Oznakowanie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe należy odpowiednio oznakować. Ma to na celu lepsze zauważenie tego sprzętu oraz zorientowanie się z daleka o rodzaju umieszczonego w danym miejscu sprzętu. Oznakowanie to może również pomóc w dojściu do sprzętu gaśniczego w przypadku, gdy nie jest on bezpośrednio widoczny.

Do znakowania urządzeń przeciwpożarowych sprzętu przeciwpożarowego i uzupełniających stosuje się następujące tabliczki:

ZNAKI OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ PN EN ISO7010:2012		
Lp.		
1.		Numer referencyjny: F001 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Gaśnica Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się gaśnica Symbole pokrewne: F003, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
2.		Numer referencyjny: F002 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Hydrant wewnętrzny Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się wąż pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

3.		Numer referencyjny: F003 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Drabina pożarowa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się drabina, którą można używać wyłącznie do gaszenia pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, E059
4.		Numer referencyjny: F004 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
5.		Numer referencyjny: F005 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Alarm pożarowy Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się przycisk alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
6.		Numer referencyjny: F006 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Telefon alarmowania pożarowego Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
7.		Numer referencyjny: F008 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Instalacja gaszenia gazem Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej baterii gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
8.		Numer referencyjny: F009 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Wózek gaśniczy Funkcja: Wskazuje lokalizację gaśnicy na kółkach Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F008
9.		Numer referencyjny: F010 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Przenośny agregat piany Funkcja: Wskazuje lokalizację przenośnej gaśnicy pianowej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F011, F012, F013, F014, F015, F008, F009
10.		Numer referencyjny: F011 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Aplikator mgły wodnej Funkcja: Wskazuje lokalizację aplikatora mgły wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F012, F013, F014, F015, F008, F009, F010
11.		Numer referencyjny: F012 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stała instalacja gaśnicza Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

12.		Numer referencyjny: F013 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stałe Urządzenia Gaśnicze Wodne Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011
13.		Numer referencyjny: F014 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stacja spustowa Funkcja: Wskazuje położenie stacji zdalnego zwalniania Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F015, F008, F009, F010, F011, F012, F013
14.		Numer referencyjny: F015 Standard: ISO 7010:2012 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Monitor pożaru Funkcja: Wskazuje lokalizację miejsca monitorowania pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014

Znaki bezpieczeństwa i znaki dodatkowe

Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
2		Kurek główny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka głównego instalacji gazowej.
3		Hydrant zewnętrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu należy umieszczać na znaku dodatkowym.
4		Droga pożarowa	Do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
5		Drzwi przeciwpożarowe	Do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.
6		Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego	Do oznaczenia miejsc uruchamiania urządzenia gaśniczego w obiektach o dużym zagrożeniu pożarowym.

7. PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCI KONSERWACYJNE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w obiekcie należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej (DTR) oraz w instrukcjach obsługi opracowanych przez ich producenta. Na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia [4] przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Konserwacje i naprawę sprzętu powinny przeprowadzać osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie oraz kwalifikacje.

Wykonawca prac zobowiązany jest dokonywać stosownych wpisów w książce obiektu zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz sporządzać niezbędne protokoły i dokumenty z przeprowadzonych pomiarów, prób i sprawdzeń.

Za przeprowadzenie (zlecenie) okresowej kontroli sprzętu gaśniczego i urządzeń odpowiedzialny jest osoba odpowiedzialna za sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku wyznaczona przez Administratora/Zarządcę.

W niniejszym rozdziale przedstawiono sposoby przeglądów urządzeń przeciwpożarowych i instalacji występujących w budynku celem zapoznania personelu o urządzeniach służących ochronie przeciwpożarowej.

W obiekcie w szczególności należy pamiętać o:

1. przeglądzie i konserwacji instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego - należy przeprowadzać zgodnie z wytycznymi producenta i wykonawcy, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**
2. przeglądzie i konserwacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**
3. przeglądzie technicznym, konserwacji oraz remoncie gaśnic - należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, **nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku,**
4. przeglądzie technicznym i konserwacji hydrantów zewnętrznych - należy przeprowadzać zgodnie z ustaleniami zawartymi w DTR oraz producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku.**

Instalacje techniczne mające wpływ na bezpieczeństwo pożarowe w budynku należy również poddawać przeglądom konserwacyjnym.

1. **Badanie instalacji elektrycznej w zakresie oporności izolacji - minimum 1 raz na 5 lat,** zgodnie z Ustawą [3].
2. **Badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej - minimum 1 raz na 5 lat,** zgodnie z Ustawą [3].
3. **Badanie okresowe instalacji odgromowej - 1 raz na 5 lat,** zgodnie z Ustawą [3].

4. **Czyszczenie przewodów wentylacyjnych w obiekcie - co najmniej 1 raz w roku, zgodnie z Ustawą [3].**

7.1 Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego

(zakres czynności zgodnie z PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego)

7.1.1 Eksploatacja instalacji

Ponieważ istnieje możliwość uszkodzenia zasilania oświetlenia podstawowego w krótkim czasie po testowaniu instalacji oświetlenia awaryjnego lub podczas kolejnego ładowania akumulatorów, testy, które wymagają pełnego przewidzianego dla nich czasu trwania, powinny być, o ile to możliwe, podejmowane w okresach o niskim ryzyku wystąpienia zagrożenia. Pozwoli to na bezpieczne ponowne naładowanie akumulatora. Inną możliwością jest wykonywanie do czasu ponownego naładowania akumulatorów testów krótkotrwałych.

7.1.2. Rodzaj testu zakres

Test codzienny

Wskaźniki prawidłowości działania centralnego zasilania powinny być sprawdzane wzrokowo.

Inspekcja wzrokowa wskaźników ma rozpoznać stan gotowości systemu do pracy oraz rozpoznać, czy system nie wymaga przeprowadzenia testu.

Test comiesięczny

Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki krótkotrwałych testów należy rejestrować.

Zakres:

- a) Włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku wyjścia oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci.
Podczas tego okresu należy sprawdzać wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz, czy prawidłowo funkcjonują.
Na końcu każdego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.
- b) Dodatkowo do a), w przypadku systemów centralnych akumulatorów należy sprawdzić prawidłowość działania systemu monitorowania.
- c) Dodatkowo do a), w przypadku zespołu generatorów, należy odnieść się do wymagań wg ISO 8528-12.

Test coroczny

Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki pełnych znamionowych testów czasu trwania należy rejestrować.

Zakres:

- a) Każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlony wewnętrznie należy testować przez taki czas, jak dla testów comiesięcznych, jednakże w przypadku pełnego znamionowego czasu trwania – zgodnie z instrukcją producenta.
- b) Należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampkę kontrolną lub urządzenie w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. Zaleca się sprawdzenie poprawności działania układu testowania.
- c) W dzienniku należy zapisać datę testu i jego wyniki.
- d) Dodatkowo, w przypadku zespołu generatorów, należy odnieść się do wymagań wg ISO 8528-12.

7.2. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.

7.2.1. Doroczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną.

Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia);
- miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- zaciski, lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- w przypadku wychylnego zwijadła wężowego zwijadło wężowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;
- w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
- w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;

- stan przewodów rurowych doprowadzających wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- jeżeli hydrant lub zawór hydrantowy wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
- praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;
- pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany "USZKODZONY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym Właściciela budynku.

7.2.2. Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z EN 671-1 lub EN 671-2.

7.2.3. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z węzem półsztywnym i z węzem płasko składanym.

7.2.4. Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
- zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

7.2.5. Etykiety konserwacji i przeglądów

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

- słowo "SPRAWDZONE";
- nazwa i adres dostawcy hydrantu;

- znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną; data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzona.

7.3 Przegląd Systemu Sygnalizacji Pożaru

Zasady eksploatacji systemów sygnalizacji pożarowej reguluje PKN-CEN/TS 54-14: „Systemy Sygnalizacji Pożarowej”.

7.3.1. Eksploatacja instalacji

Osoba sprawująca nadzór w obiekcie, powinna wyznaczyć jedna lub więcej osób fizycznych, które będą odpowiedzialne za przeprowadzenie następujących działań:

- zapewnienie stałej od początku wdrażania i przez cały okres eksploatacji, zgodności systemu z zaleceniami obowiązujących norm oraz zaleceniami jednostki uznającej;
- opracowanie procedur postępowania na wypadek wszystkich alarmów oraz zgłoszeń uszkodzeniowych i innych zdarzeń wywoływanych przez instalację;
- przeszkolenie osób pracujących w obiekcie,
- utrzymywanie sprawności instalacji;
- utrzymywanie co najmniej 0,5 m wolnej przestrzeni wokół i poniżej każdej czujki;
- usuwanie przeszkód, które mogłyby ograniczać ruch produktów spalania do czujek;
- zapewnienie wolnego dostępu do ręcznych ostrzegaczy pożarowych;
- zapobieganie alarmów fałszywych przez podejmowanie odpowiednich środków zaradczych przed zadziałaniem czujek, powodowanym np. spawanie, piłowanie, palenie tytoniu, ogrzewanie, gotowanie, spaliny itp.;
- zapewnienie odpowiedniej modyfikacji instalacji, jeżeli zaistnieją istotne zmiany przeznaczenia lub konfiguracji kondygnacji;
- prowadzenie książki eksploatacji i rejestrowanie wszystkich zdarzeń wywoływanych przez instalację lub wpływających na nią;
- zapewnienie przeprowadzania prac konserwacyjnych we właściwych odstępach czasu;
- zapewnienie właściwej obsługi instalacji po powstaniu uszkodzenia, pożaru lub innego zdarzenia, które mogłoby mieć negatywny wpływ na instalację.

Nazwisko(-a) osoby(osób) odpowiedzialnej(-ych) powinno(-y) być zapisane w książce eksploatacji i na bieżąco aktualizowane. Jeżeli osoba sprawująca nadzór w obiekcie, w której znajduje się instalacja, nie wyznaczy żadnej osoby odpowiedzialnej, wówczas ona sama powinna być wykazana jako osoba odpowiedzialna.

Niektóre lub wszystkie obowiązki mogą być sędowane w trybie umowy na inna osobę fizyczna lub prawną (np. instalatora lub prowadzącą konserwację).

7.3.2. Dokumentacja

Książka eksploatacji powinna być przechowywana w miejscu dostępnym dla osób upoważnionych (najlepiej w pomieszczeniu gdzie zlokalizowano Centralę Systemu Sygnalizacji Pożarowej - CSP lub w pobliżu).

W książce należy odnotowywać wszystkie zdarzenia związane z instalacją.

7.3.3. Konserwacja

W celu zapewnienia ciągłego prawidłowego funkcjonowania, instalacja powinna być regularnie kontrolowana (przeeglądana) i poddawana obsłudze technicznej.

Umowa powinna być zawarta pomiędzy użytkownikiem i/lub właścicielem a producentem, dostawcą lub inną osobą prawną lub fizyczną, kompetentną w zakresie kontroli, obsługi technicznej i naprawy. Umowa powinna określać sposób zapewnienia dostępu do obiektu oraz czas usunięcia uszkodzenia. Nazwa i numer telefonu konserwatora powinny być wyraźnie uwidocznione przy CSP.

7.4 Urządzenia zapobiegające przed zadymieniem lub służące do usuwania dymu

7.4.1 Kontrola roczna - przegląd główny

Przeprowadzić test działania instalacji oddymiania grawitacyjnego. Sprawdzenia dokonać poprzez otwarcie klap przy użyciu przycisku oddymiania zlokalizowanego w klatce schodowej.

7.4.2 Kontrola co miesiąc:

Bieżąca kontrola funkcjonowania klapy, przez wymuszenie pełnego otwarcia i zamknięcia i obserwowanie pracy klapy oraz wizualna ocena stanu technicznego urządzenia.

7.4.3 Kontrola co sześć miesięcy:

Sprawdzić działanie klapy poprzez ręczne wysterowanie otwarcia i zamknięcia klapy. Klapy powinny poruszać się bez zacięcia w pełnym zakresie otwarcia, tj. 0-180 stopni w czasie maksymalnie 60 sekund. Sprawdzić natężenie prądu w stanie spoczynku i ruchu siłownika.

Wyczyścić klapę, szczególną uwagę zwrócić na elementy ruchome.

Sprawdzić stan klapy pod kątem:

- uszkodzeń mechanicznych,
- śladów korozji,
- kompletności urządzenia,
- połączeń śrubowe, zamocowania siłownika,
- połączeń elektrycznych siłownika,
- kabla zasilającego / sterującego siłownika.

7.5. Gaśnice

Producent określa, co wchodzi w zakres przeglądów i konserwacji.

Gaśnice i agregaty gaśnicze należy poddawać przeglądom technicznym,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- czynnościom konserwacyjnym,
- warsztatowym czynnościom naprawczo-konserwacyjnym.

Do zakresu działań na rzecz "utrzymania gaśnic w gotowości" należałoby zaliczyć:

a) **Kontrolę wykonywaną przez osobę odpowiedzialną za sprawy ochrony przeciwpożarowej** polegającą na wykonywaniu regularnej kontroli wzrokowej, która powinna stwierdzić czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym,
- jest nie zastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona,
- ma plomby i wskaźniki nieuszkodzone,
- jest oznakowana zgodnie z normą,
- stabilnie umieszczona jest na wieszaku,

b) **przegląd techniczny wykonany przez autoryzowany zakład** - czyli czynności służące utrzymaniu urządzenia w dobrym stanie technicznym, a w szczególności należy sprawdzić:

- ogólny stan techniczny gaśnicy,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych,
- stan węży i zabezpieczeń,
- parametry fizyczne i chemiczne środka gaśniczego
- elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,
- drożność wylotu i prądownicy,
- powłokę malarską,
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
- uchwyt gaśnicy - czy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same, jakie były w dokumentacji świadectwa CNBOP.

Jeśli gaśnica jest sprawna dokonać odpowiednich oznaczeń na etykiecie kontrolnej.

c) **naprawa** - wykonuje się wtedy, gdy zasadnicze elementy gaśnicy takie jak, prądownica, głowica, zawory uległy zniszczeniu.

Niedopuszczalne są naprawy zbiorników, a także zaworów bezpieczeństwa. W naprawie muszą być stosowane części, środki gaśnicze i cechy techniczne takie same, na jakie wyrób otrzymał certyfikat CNBOP-PIB.

Za podstawowe zadania przy remoncie gaśnic należy uznać:

- całkowite zdemontowanie gaśnicy na części składowe,
 - wykonanie próby ciśnieniowej na zbiorniku,
 - sprawdzenie za pomocą sondy świetlnej wewnątrz zbiornika - czy są ślady korozji lub inne uszkodzenia,
 - poddanie głowic, zaworów, węży działaniu ciśnienia równego ciśnieniu próbnemu zbiornika,
 - wymianę wszystkich uszczelnień i zabezpieczeń na nowe,
 - sprawdzenie prawidłowości działania urządzeń uruchamiających tj. długość skoku przebijaka
- w gaśnicach zasilanych nabojem, oraz gniazdo zaworowe w stało ciśnieniowych,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- napełnienie ponowne nowym środkiem gaśniczym ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność rodzaju środka z oznaczeniem na gaśnicy.

Uwaga! Nie wolno mieszać lub dosypywać proszków różnych typów, ponieważ zachodzi reakcja powodująca zbrylanie się proszku oraz wzrost ciśnienia w zamkniętym zbiorniku,

- wprowadzenie do zbiornika czynnika wyrzucającego środek gaśniczy tj. w gaśnicach zbijakowych naboju z płynnym dwutlenkiem węgla a w gaśnicach pod stałym ciśnieniem gazowego azotu,
- wykonanie ponownego montażu zgodnie z instrukcją i zaleceniami producenta,
- uzupełnienie danych szczegółowych na etykiecie konserwacji.

d) **ładowanie** – wykonuje się wtedy, gdy gaśnica została użyta oraz w przypadku, gdy upłynął okres gwarancji środka gaśniczego lub badań ciśnieniowych zbiornika. Zakres zadań do wykonania jak przy naprawie.

Uwaga! Gaśnica musi być napełniona po każdym użyciu (także przy częściowym opróżnieniu).

e) **eliminowanie (wycofywanie) gaśnic** nie nadających się do konserwacji dokonuje się w przypadku, gdy gaśnice nie spełniają normy PN-EN 3-3:1998 Gaśnice przenośne. Konstrukcja, wytrzymałość, badania mechaniczne a w szczególności:

- posiadają zawory pokręcane (obowiązują zawory szybko otwierane),
- masa całej gaśnicy przekracza 20 kg ,
- gaśnice pod stałym ciśnieniem nie posiadają wskaźnika ciśnienia,
- zbiorniki gaśnic nie posiadają trwałego oznakowania (data produkcji i znak producenta),
- konstrukcja gaśnic jest przestarzała, a sposób użycia jest skomplikowany,
- zawierają nie produkowane środki gaśnicze,
- brak jest oryginalnych części zamiennych,
- zbiorniki gaśnic posiadają uszkodzenia (wgniecenia, korozję lub ślady napraw spawalniczych),
- do wcześniejszej naprawy użyto nie oryginalne części i środki gaśnicze,
- otrzymały negatywną ocenę podczas badań ciśnieniowych.

f) **oznakowanie etykietą kontrolną sprzętu gaśniczego**, która powinna być umieszczona na gaśnicy tak by nie zakrywała żadnych napisów producenta i zawierać następujące informacje:

- rodzaj konserwacji (przegląd, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji,
- data następnego przeglądu,

7.5.1. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem

1. Wykonać zewnątrz oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:

- plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone,
- gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie,
- nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku,
- pyszczek wylotowy lub wąż są drożne,

- posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę,
 - wskaźnik ciśnienia znajduje się na polu zielonym (dla 20°C ciśnienie 1,5 MPa)
2. Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

W gaśnicach posiadających wąż z prądownicą sprawdzamy stan techniczny węża, drożność i trwałość połączeń.

7.5.2. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy śniegowej (na CO₂)

1. Wykonać oględziny zewnętrzne gaśnicy - sprawdzić czy:
- plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone
 - gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie
 - nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku
 - posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę z ostatniego przeglądu
 - posiada aktualną, czytelną datę następnej legalizacji zbiornika
 - zbiornik posiada trwale wybitą masę netto, brutto oraz tarę
 - ubytek masy CO₂ nie większy niż 5%
 - drożność, stan techniczny tuby oraz uchwytu i przewodu jest prawidłowy i właściwy dla danego typu gaśnicy
- Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

7.6 Przegląd Przeciwpowarowego Wyłącznika Prądu

Przeglądy PWP mają wykonywać osoby (minimum zespół składający się z 2 osób) odpowiednio do tego przeszkolonych. Pod pojęciem odpowiednio do tego przeszkolonych rozumie się: posiadających aktualne świadectwo kwalifikacyjne dozoru i eksploatacji z grupy nr 1 (dot. urządzeń elektrycznych). Przegląd taki należy wykonywać przynajmniej raz w roku.

Przegląd ma polegać na uruchomieniu PWP po przez zdjęcie obudowy z wyłącznika i automatyczną aktywacją urządzenia – tak jak ma to miejsce w czasie faktycznego zadziałania.

7.7 Przeglądy pozostałych instalacji i urządzeń technicznych

7.7.1. Instalacja elektryczna

Instalacja elektryczna powinna być poddawana okresowej kontroli, **co najmniej raz na 5 lat** w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Przeciwpowarowe wyłączniki prądu należy poddawać czynnościom kontrolnym **nie rzadziej niż raz na 1 rok**.

7.7.2. Instalacja odgromowa

Instalacja odgromowa powinna być poddawana badaniom oraz kontrolom stanu technicznego. Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu kontroli i czasookresów ich przeprowadzania wynikają z postanowień Polskich Norm dotyczących ochrony odgromowej PN-E-05003 i PN-IEC 61024. Polskie Normy uwzględniają przeprowadzanie badań częściowych, odbiorczych oraz okresowych.

Badania okresowe obejmują:

- 1) oględziny części nadziemnej;
- 2) sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej;
- 3) pomiar rezystancji uziemienia;
- 4) sprawdzenie stanu uziomów po ich odkopaniu;
- 5) sprawdzenie stanu technicznego bezpieczników ogniowych i ochronników.

Badania okresowe należy przeprowadzać:

- 1) w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji budynku;
- 2) **raz w roku** przed okresem burzowym, nie później jednak niż do 30 kwietnia dla obiektów, zagrożonych pożarem, zagrożonych wybuchem mieszanin wybuchowych gazów, par cieczy lub palnych pyłów z powietrzem oraz zagrożonych wybuchem materiałów wybuchowych;
- 3) **co najmniej raz na 5 lat** w pozostałych obiektach.

7.7.3. Instalacja wentylacji grawitacyjnej

Instalacja wentylacyjna powinna być okresowo kontrolowana, **co najmniej raz w roku** w zakresie sprawdzenia jej stanu technicznego oraz prawidłowości ciągu. Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych należy zapewnić co najmniej raz w roku jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

8. ZABEZPIECZANIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu:

- 1) ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznacza osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac, o których mowa powyżej, należy:

- 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;
- 2) prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości;

- 3) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- 4) po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe;
- 5) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

W oparciu o zapisy Ustawy [1] oraz § 36 Rozporządzenia [4], wprowadza się w budynku Starostwa Powiatowego zlokalizowanego w Wołominie przy ul. Ignacego Prądzyńskiego 3 oraz w jego sąsiedztwie instrukcję zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, o treści ujętej w niniejszym rozdziale.

1. Niniejsza instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz określenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w pkt. 2.
2. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prace prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:
 - prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do nich terenie i placach składowych na których występują materiały palne lub, które posiadają konstrukcję palną,
 - prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,
 - wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożenia wybuchem.Do prac takich należy zaliczyć w szczególności wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
 - podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
 - rozniecanie ognisk,
 - używanie materiałów pirotechnicznych,
3. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, pracownicy nadzorujący przebieg tych prac oraz użytkownicy obiektu (pomieszczeń, terenu), gdzie prace są wykonywane.
4. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników obiektu i firm zewnętrznych (osób prawnych i fizycznych), wykonujących prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie obiektu.
5. Obowiązek zapoznania pracowników oraz firm, o których mowa w pkt. 3 i 4 z treścią instrukcji należy do kierowników komórek organizacyjnych, zatrudniających tych pracowników i zawierających umowy dotyczące wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo. Postanowienia niniejszej instrukcji powinny stanowić integralną część umów, dotyczących realizacji w/w prac.

6. Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych, dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

8.1. Zasady organizacyjne

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania, o której mowa w pkt 2.
 - skład osobowy komisji stanowią:
 - Właściciel lub Zarządca budynku lub osoba przez niego pisemnie upoważniona /PRZEWODNICZĄCY/,
 - Osoba nadzorująca w obiekcie sprawy ochrony przeciwpożarowej /CZŁONEK/,
 - Kierownik (właściciel) grupy (firmy) wykonującej prace /CZŁONEK/,
 - Skład komisji może być rozszerzony o inne osoby.
 - prace komisji organizuje jej Przewodniczący,
 - komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo” wg załączonego wzoru – załącznik nr 4 ,
 - po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole, Przewodniczący wydaje grupie (firmie) pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru – załącznik nr 5,
 - po uzyskaniu pisemnego potwierdzenia o zakończeniu prac od wykonawcy robót, pozytywnym wyniku kontroli bezpieczeństwa pożarowego w rejonie wykonywanych prac od osoby lub osób wyznaczonych w protokole, Przewodniczący dokonuje odbioru robót, kwitując to stosownym wpisem w zezwoleniu, o którym mowa powyżej,
 - do obowiązku Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo”
 - zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu należy powierzyć osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
4. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

8.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nie dopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

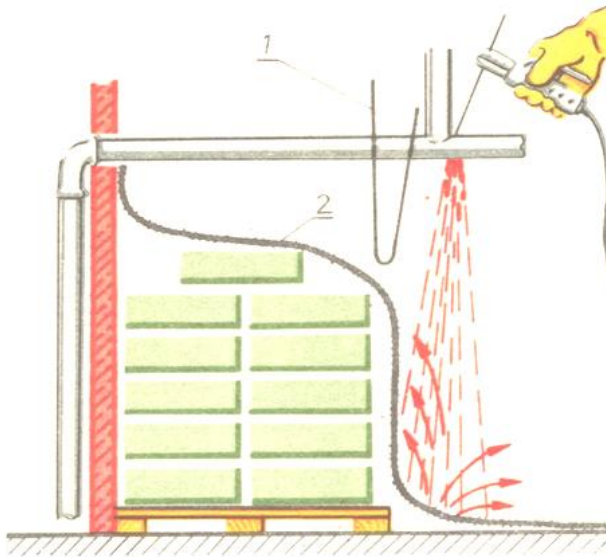
2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych znajdujących się w opakowaniach palnych,
 - zabezpieczeniu przed działaniem, np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, poprzez osłonięcie ich materiałami nie zapalnymi, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne za zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo palnych,
 - Przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m. in.:
 - podręcznego sprzętu gaśniczego w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par gazów palnych jeżeli w rejonie prowadzenia prac mogą zbierać się palne i/lub wybuchowe gazy,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia przeprowadzania prac,
 - napełnionych wodą metalowych (nie palnych) pojemników na rozgrzane odpadki, np.: odcięte mechanicznie (rozgrzane) metalowe elementy, drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
 - dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożenia wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
 - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy (nie większa jednak ilość niż potrzebna jest do wykorzystania w dniu pracy),
 - zapas substancji znajdujących się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
 - pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - po zakończeniu prac, wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

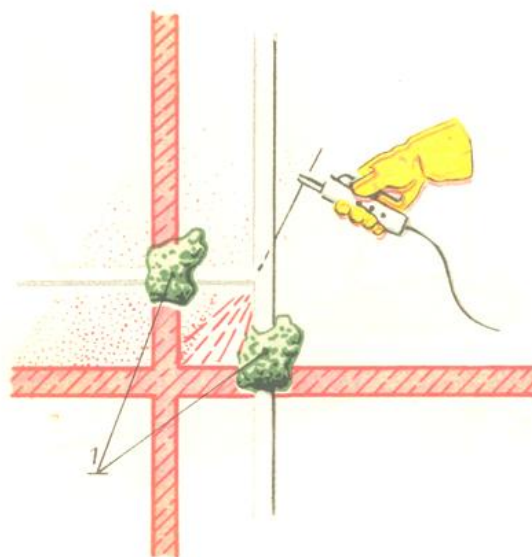
STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach,
w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzenie nie przekroczenia 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
4. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
 5. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
 6. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

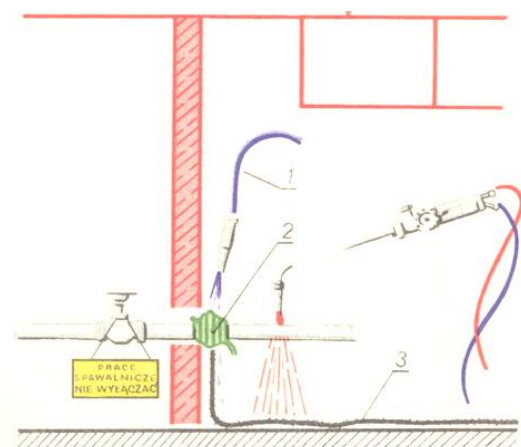
9. PRZYKŁADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

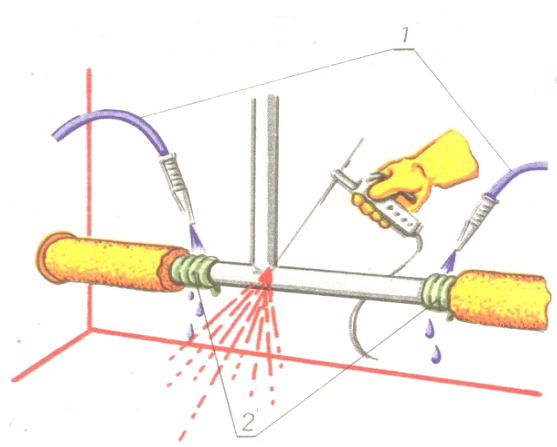
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z włókna szklanego

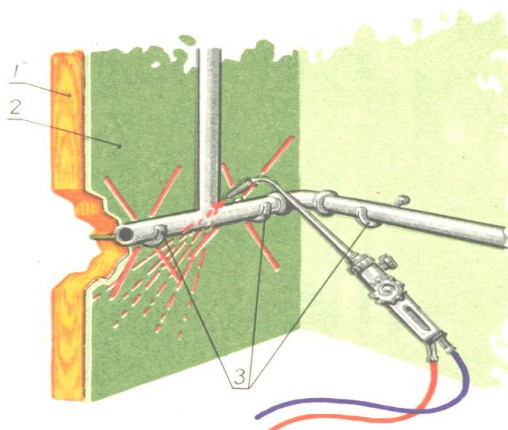
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

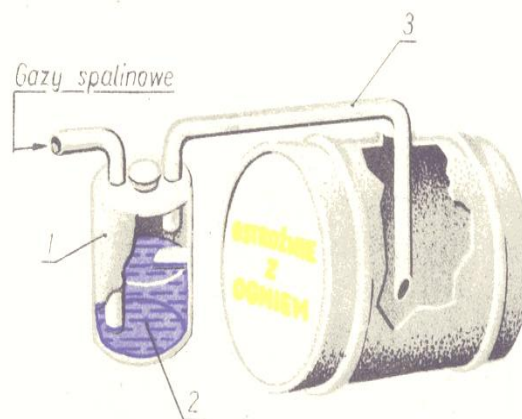
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego, 3-koc włókna szklanego.

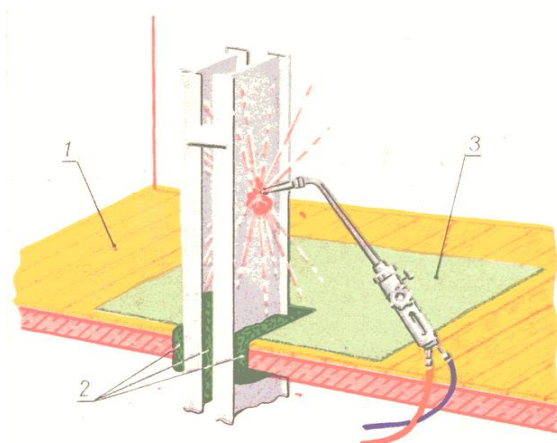
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego.

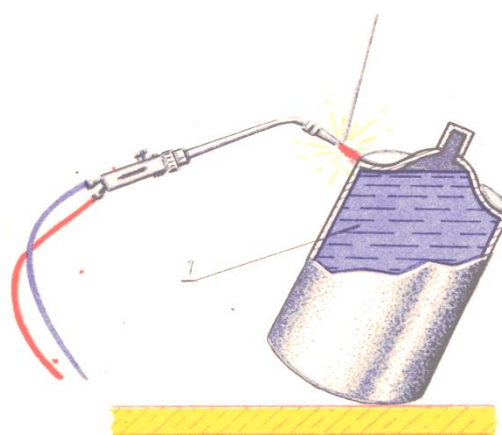
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskier: 1-urządzenie do wyłapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-koc z włókna szklanego.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1)

10. ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiada osoba odpowiedzialna za sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie, a także:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazania pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, w tym określenia ich zadań podczas ewakuacji,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

- nauczanie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Szkoleniu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Powinno obejmować zagadnienia podane w przykładowym programie zamieszczonym poniżej. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane.

Szkolenie jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym. Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki:

- wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie,
- zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu ppoż. obiektu.

W celu udokumentowania odbycia wyżej opisanego szkolenia można posłużyć się zaświadczeniami o odbyciu szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Może się tak stać pod warunkiem uwzględnienia w jego programie zagadnień podanych poniżej.

Przykładowy program szkolenia instruktazowego wstępnego

Lp.	Temat:	Uwagi
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje.	
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń.	
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom.	
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.	
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji.	
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia.	

10.1. Organizacja i zasady zaznajamiania osób i firm działających na terenie budynku z przepisami przeciwpożarowymi

Zaznajamianie osób pracujących w firmach świadczących usługi na rzecz przedmiotowego budynku lub działających na terenie budynku z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi na tym terenie prowadzone jest na podstawie niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Kierownictwa firm działających na terenie budynku kwitują otrzymanie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

STAROSTWO POWIATOWE W WOŁOMINIE

Każdy pracownik zatrudniony w przedmiotowym budynku własnoręcznym podpisem potwierdza zapoznanie się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.

Zapoznanie pracowników z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego można przeprowadzić indywidualnie poprzez przedstawienie im dokumentu i polecenie indywidualnego zapoznania się z jego treścią lub poprzez zorganizowanie odpowiedniego szkolenia w tym zakresie na terenie obiektu połączonego z prezentacją sprzętu gaśniczego oraz innych urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się na terenie obiektu a także zapoznanie się z drogami ewakuacyjnymi oraz sposobami bezpiecznej ewakuacji.

Obowiązkiem Właściciel lub Zarządca budynku wraz z osobą prowadzącą sprawy kadrowe jest dostarczenie tym osobom przedmiotowego dokumentu i uzyskanie poświadczenia o przyjęciu do wiadomości jego postanowienia – wzór w załączniku nr 2.

11. WYKAZ PRZEPISÓW I LITERATURY

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 r., poz. 188),
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. (Dz. U. z 2025 poz. 1312 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane (Dz. U. z 2026 poz. 524),
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.),
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.),
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030),
7. PN EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne -- Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa,
8. Polska Norma PN-EN 671-1 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne – Hydranty wewnętrzne z wężem półsztywnym,
9. Polska Norma PN-EN 671-2 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne – Hydranty wewnętrzne z wężem płasko składanym,
10. Polska Norma PN-EN 671-3 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Konserwacja hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z wężem płasko składanym,
11. Inne akty prawne, normy, plany i instrukcje obejmujące zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej nie przywołane bezpośrednio w niniejszym opracowaniu.

[Wpisz tutaj]

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1

Wołomin, dnia r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązującą na terenie budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie zlokalizowanego przy ul. Ignacego Prądzyńskiego 3 w Wołominie, którą zobowiązuje się przestrzegać.

Lp.	Imię i nazwisko	Data	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			

Załącznik Nr 3

Wykaz zmian w obiekcie i aneksów do Instrukcji

Data	Tytuł aneksu lub zmiany	Wykonawca	Podpis

Załącznik Nr 4

Wołomin, dnia r.

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

.....
(rodzaj wykonywanej pracy niebezpiecznej pożarowo)

1. Wykonawca prac niebezpiecznych pożarowo

.....

2. Strefa zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu

.....

.....

3. Rodzaj elementów budowlanych występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac pożarowo niebezpiecznych

.....

.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia stanowiska, strefy urządzenia itp. w czasie wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych

.....

.....

5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń sąsiednich

.....

.....

6. Ilość i rodzaj sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia prac

.....

.....

7. Środki alarmowania straży pożarnej oraz osób przebywających w budynku

.....

.....

8. Osoby odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć określonych w pkt 4 i 5.

..... tel podpis

..... tel podpis

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

..... tel podpis

..... tel podpis

9. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

..... tel podpis

10. Osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie pomieszczeń sąsiednich

..... tel podpis

..... tel podpis

..... tel podpis

11. Osoby odpowiedzialne za wyłączenie instalacji spod napięcia, odcięcia gazu, dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów i pyłów

..... tel podpis

..... tel podpis

..... tel podpis

12. Osoba odpowiedzialna za udzielenie instruktażu w zakresie środków bezpieczeństwa

..... tel podpis

13. Osoby odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli rejonu prac po ich zakończeniu

..... tel podpis

..... tel podpis

..... tel podpis

14. Prace pożarowo niebezpieczne będą przeprowadzone w dniach
od godz. do godz.

Podpisy komisji:

.....

.....

.....

Załącznik Nr 5

Wołomin, dnia r.

ZEZWOLENIE NR na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

1. Miejsce pracy
(pomieszczenie, kondygnacja, stanowisko, instalacja)
 2. Rodzaj pracy
 3. Czas pracy, dnia, od godz. do godz.
 4. Zagrożenie pożarowo - wybuchowe w miejscu pracy
 5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/
.....
 6. Środki zabezpieczenia:
 - a) przeciwpożarowe
 - b) BHP
 - c) inne
 7. Sposób wykonania pracy
 8. Odpowiedzialni za:
 - a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo niebezpiecznych.....
Nazwisko wykonano podpis
 - b) Wyłączenie spod napięcia
Nazwisko wykonano podpis
 - c/ Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów* niebezpiecznych - stężenia nie*
występują
Nazwisko wykonano podpis
 - d/ Stosowanie środków zabezpieczających, organizacja pracy i instruktaż:
..... nazwa środków wykonano podpis
..... Nazwisko wykonano podpis
- UWAGA: * - niepotrzebne skreślić.
9. Zezwalam na rozpoczęcie prac /zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8 /.
- podpis wypisującego podpis
10. Pracę zakończono dnia , godz. , wykonał
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....
podpis przewodniczącego komisji

.....
podpis

Załącznik Nr 6

INSTRUKCJA ALARMOWANIA STRAŻY POŻARNEJ W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. ALARMOWANIE

W przypadku powstania pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki i natychmiast zaalarmować okrzykiem "PALI SIĘ, POŻAR" innych pracowników, telefonicznie zawiadomić Straż Pożarną (Jednostkę Ratowniczo Gaśniczą)

ALARMOWANIE

1. **Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informacje o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:**

Osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki.

Państwową Straż Pożarną **tel. 998 lub 112**

Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo pożarowe budynku:

.....

2. **Alarmowanie straży pożarnej należy przeprowadzić z najbliższego telefonu miejskiego lub z wewnętrznego z wyjściem do sieci miejskiej lub komórkowego.**

3. **Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:**

- gdzie się pali - dokładny adres budynku i nazwę pomieszczenia.
- co się pali - np. wyroby z tworzywa sztucznego itp.,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe itp.,
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy

4. **W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:**

Pogotowie Ratunkowe

- tel. 999

Policję

- tel. 997

Pogotowie gazowe

- tel. 992

Pogotowie energetyczne

- tel. 991

II. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU.

1. Równocześnie z alarmowaniem należy natychmiast przystąpić do gaszenia ognia przy pomocy znajdującego się w pobliżu sprzętu pożarniczego i nieść pomoc zagrożonym osobom.
2. Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje osoba odpowiedzialna lub wyznaczone przez niego osoby.
3. Z chwilą przybycia Straży Pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki i udzielić mu niezbędnych informacji.
4. Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że:
 - ➔ w pierwszej kolejności należy ratować ludzi (przede wszystkim dzieci),
 - ➔ należy wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń objętych pożarem,
 - ➔ nie wolno otwierać bez koniecznej potrzeby - drzwi, okien i innych otworów w budynkach objętych pożarem,
 - ➔ nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą (karbid, sól) należy stosować gaśnice śniegowe lub proszkowe,
 - ➔ należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, a w szczególności naczynia z cieczami palnymi, cenne maszyny, ważne dokumenty,
 - ➔ umiejętne zastosowanie środków gaśniczych umożliwia szybkie gaszenie pożaru.

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Instrukcja obowiązuje wszystkie osoby znajdujące się w na terenie Obiektu.
2. Osoby nie stosujące się do postanowień niniejszej instrukcji będą pociągnięte do odpowiedzialności w myśl Ustawy [1].
3. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony ppoż. oraz innych przepisów i aktów normatywnych.
4. W sprawach nie ujętych w niniejszej Instrukcji obowiązują aktualne przepisy przeciwpożarowe oraz Polskie Normy dotyczące ochrony przeciwpożarowej

Załącznik Nr 7

MAZOWIECKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
WPZ.52840.180.2026.1

Warszawa, 27-04-2026 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 6a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 188) w związku z § 2 ust. 3a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 marca 2026r., nadesłanego przez Starostwo Powiatowe w Wołominie, w sprawie uzgodnienia rozwiązań zamiennych zawartych w „*Ekspertyzie technicznej dot. stanu ochrony przeciwpożarowej. Budynek użyteczności publicznej. Starostwo Powiatowe w Wołominie, dz.ew. nr 165/4 i 165/5 obr. Wołomin, ul. Prądyńskiego 3, 05-200 Wołomin*” autorstwa rzeczoznawcy budowlanego – mgr inż. Emili Błach oraz rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych – mgr inż. Kamila Haczura – zwanej dalej *Ekspertyzą*,

wyrażam zgodę

na zastosowanie w budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie z poddaszem nieużytkowym, zlokalizowanym przy ul. Prądyńskiego 3 w Wołominie rozwiązań zamiennych w stosunku do wymagań techniczno-budowlanych, określonych w przepisach:

- § 249 ust. 6 – w zakresie klasy odporności ogniowej elementów obudowy wyjścia z klatki schodowej (wiatrołap);
- § 249 ust. 3 – w zakresie stopnia palności i klasy odporności ogniowej biegów i spocznika schodów (prowadzących z III kondygnacji na poddasze nieużytkowe);
- § 216 ust. 2 – w zakresie stopnia rozprzestrzeniania ognia przez istniejące drewniane elementy konstrukcji dachu;
- § 235 ust. 2 – w zakresie wysunięcia ściany oddzielenia przeciwpożarowego na co najmniej 0,3 m poza lico ściany zewnętrznej budynku lub stosowania pionowego pasa z materiału niepalnego o szerokości co najmniej 2 m i klasie odporności ogniowej EI 60;
- § 232 ust. 4 – w zakresie klasy odporności ogniowej stropu oddzielenia przeciwpożarowego nad pomieszczeniem istniejącego archiwum;
- § 68 ust. 1 – w zakresie wymiarów granicznych schodów stałych;
- § 244 ust. 1 – w zakresie występowania schodów ze stopniami zabiegowymi;
- § 242 ust. 3 – w zakresie lokalnych obniżień wysokości dróg ewakuacyjnych;
- § 256 ust. 3 – w zakresie długości dojścia ewakuacyjnego;

rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.) w zakresie stanu faktycznego i uwarunkowań lokalnych, dla przypadków wskazanych w pkt. 5.3 ekspertyzy, polegających na:

- 1) wyposażeniu budynku w adresowalny system sygnalizacji pożarowej SSP (ochrona całkowita),
- 2) wyposażeniu systemu sygnalizacji pożarowej SSP w sygnalizatory optyczno-akustyczne,
- 3) wyposażeniu wszystkich dróg ewakuacyjnych w budynku w instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego o natężeniu światła zwiększonym do 2 lx w osi drogi ewakuacyjnej,

- 4) zastosowaniu w budynku podświetlanych znaków ewakuacyjnych na poziomie I kondygnacji w obszarze sali obsługi interesantów i głównego wejścia do budynku,
- 5) zamknięciu wejścia na schody prowadzące na poddasze nieużytkowe na poziomie III kondygnacji oraz wejścia z tych schodów do przestrzeni poddasza nieużytkowego drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 60,
- 6) wydzieleniu jako odrębnej strefy pożarowej (bez zapewnienia izolacji z materiału niepalnego ściany zewnętrznej na poziomie poddasza nieużytkowego w pionowym pasie o szerokości co najmniej 2 m i klasie odporności ogniowej EI 60) ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120 i zamknięciu wejścia drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 60 pomieszczenia maszynowni wentylacyjnej na poziomie poddasza nieużytkowego,
- 7) zapewnieniu całodobowej fizycznej ochrony nadzorującej centralę SSP w budynku przez osoby przeszkolone w zakresie obsługi urządzeń i instalacji przeciwpożarowych oraz działalności polegającej na zwalczaniu pożarów i ewakuacji,
- 8) zapewnieniu samozamykaczy w drzwiach pomieszczeń na II i III kondygnacji z których przekroczona jest długość dojścia 20 m po poziomej drodze ewakuacyjnej od wyjścia z tych pomieszczeń do wejścia na klatkę schodową oraz w drzwiach, których skrzydła otwierają się na korytarz,
- 9) zamknięciu wejść na klatkę schodową K2 na II i III kondygnacji drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30 (przy jednoczesnym wydzieleniu jej ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60/EI 60).

Uzasadnienie

Rozpatrując wniosek w zakresie żądania strony, Mazowiecki Komendant Wojewódzki PSP zważył co następuje. Zgodnie z art. 6a ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, właściwy dla miejsca lokalizacji inwestycji na uzasadniony ekspertyzą techniczną wniosek inwestora lub właściciela obiektu budowlanego lub terenu, którego dotyczy rozwiązanie zamienne w stosunku do wymagań ochrony przeciwpożarowej może, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie:

- 1) wyrazić zgodę na zastosowanie rozwiązań zamiennych;
- 2) wyrazić zgodę na zastosowanie rozwiązań zamiennych pod warunkiem spełnienia dodatkowych wymagań określonych w postanowieniu;
- 3) nie wyrazić zgody na zastosowanie rozwiązań zamiennych.

Wyrażając swoje stanowisko tutejszy organ wskazuje jednocześnie, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem m.in. poprzez zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, przez które rozumie się m.in. zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru.

Jednocześnie organ wskazuje, że:

- uzgodnienie rozwiązań zamiennych nie uwzględnia etapowania realizacji inwestycji, co powinno być przedmiotem projektów budowlanych i wynikać z odnośnych decyzji organu architektoniczno-budowlanego;
- postanowienie nie zastępuje wymaganych prawem projektów budowlanych i projektów technicznych, uzgodnionych z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz stosownych pozwoleń;

postanowienie wyraża zgodę na spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach przeciwpożarowych, jedynie dla przypadków wymienionych w postanowieniu i żądania strony;

pozostałe zagadnienia dot. warunków bezpieczeństwa pożarowego, w tym wszelkie zmiany odbiegające od przyjętych założeń, wymagają realizacji zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych oraz o ochronie przeciwpożarowej;

postanowienie nie stanowi uzgodnienia rozwiązań technicznych w zakresie projektowanych instalacji technicznych i urządzeń przeciwpożarowych oraz koncepcji projektowej, nie stanowiących zakresu odstępstwa – ich dobór powinien być realizowany w oparciu o wymagania standardów projektowych, wiedzy technicznej oraz wymagań przepisów techniczno-budowlanych i ochrony przeciwpożarowej;

niniejsze rozstrzygnięcie nie stanowi podstawy do jego stosowania jako standardu dla innych obiektów;

postanowienie należy rozpatrywać łącznie z ekspertyzą.

Pouczenie

Zgodnie z art. 127 § 1a, w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) postanowienie wydane w pierwszej instancji, od którego uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczne.

Mazowiecki Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
z up. bryg. mgr inż. Waldemar Wysowski
Zastępca Komendanta
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załączniki:

1. Informacja o ochronie danych osobowych w postępowaniu administracyjnym.
2. Ekspertyza.

Otrzymują:

1. Starostwo Powiatowe w Wołominie
ul. Prądyński 3
05-200 Wołomin wraz z załącznikami.
2. Aa.

Do wiadomości:

Komendant Powiatowy PSP w Wołominie
wraz z załącznikiem nr 2.

Pismo zostało wydane w formie elektronicznej.

Załącznik Nr 8

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OGŁOSZENIA EWAKUACJI W BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO W WOŁOMINIE UL. PRĄDZYŃSKIEGO 3

1. ORGANIZACJA EWAKUACJI

- 1) Uprawnionym do podjęcia decyzji o ewakuacji przed przybyciem służb ratowniczych jest **Kierownik Ewakuacji** obiektu – Sekretarz Powiatu, a pod jego nieobecność Naczelnik Wydziału Organizacyjno - Administracyjnego .
- 2) Kierownik Ewakuacji kieruje ewakuacją przy pomocy wyznaczonych osób funkcyjnych w tym przypadku Naczelników i Zastępców Naczelników.
- 4) W przypadku braku w/w osób, pracownicy którzy ich zastępują lub pracownik, który zauważył zagrożenie, zna budynek, jego użytkowników i posiada predyspozycje do podejmowania i przekazywania szybkich decyzji.
- 5) Ewakuację może ogłosić każda inna osoba, która zauważyła zagrożenie.

2. WARUNKI ZARZĄDZENIA EWAKUACJI

- 1) Rozprzestrzeniający się pożar, którego nie udało się ugasić podręcznym sprzętem gaśniczym,
- 2) Pożar, który powstał w pobliżu klatki schodowej i w wyniku dalszego jego rozwoju może uniemożliwić ewakuację,
- 3) Pożar powstały w pomieszczeniach, w których stosowane są materiały łatwo zapalne, z uwagi na możliwość szybkiego rozprzestrzenienia się pożaru,
- 4) Pożar, w wyniku którego wydzielają się substancje toksyczne lub powstaje duże zadymienie,
- 5) Podłożenie ładunku wybuchowego,
- 6) Emisja substancji toksycznych,
- 7) Naruszenie konstrukcji budynku w wyniku: wybuchu, tąpnięcia, silnego wiatru ,trzęsienia ziemi itp.
- 8) Akty terroru.
- 9) Każde zdarzenie stanowiące zagrożenie dla konstrukcji budynku lub zagrażające zdrowiu lub życiu przebywających w nim osób

3. ALARMOWANIE

- 1) W pomieszczeniach powinien zadziałać System Sygnalizacji Pożarowej, który uruchomi sygnalizację dźwiękową. W przypadku nie zadziałania Systemu Sygnalizacji Pożarowej do przekazywania informacji o ewakuacji należy wykorzystać wszelkie możliwe środki powiadamiania (tuby nagłaśniające, komunikaty głosowe, telefony, łącznicy/gońcy).
- 2) Ogłoszenie ewakuacji w przypadku nie zadziałania Systemu Sygnalizacji Pożarowej realizuje Kierownik Ewakuacji, funkcyjni Naczelnicy i Zastępcy Naczelników lub pracownik posiadający odpowiednie predyspozycje, podając komunikat o treści: **„W budynku powstał pożar (w przypadku innego zagrożenia podać jakie)”, „Zarządza się ewakuację dla wszystkich osób znajdujących się w budynku”..**

- 3) Informacja o alarmie ewakuacyjnym w pierwszej kolejności powinna być przekazywana w obszarze objętym zagrożeniem oraz na kondygnacje powyżej.
- 4) Osoba która zauważyła pożar powiadamia służby ratownicze dzwoniąc na **numer 112** i informując o zaistniałej sytuacji.

4. ZADANIA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA ORGANIZACJĘ EWAKUACJI

- 1) Kierownik Ewakuacji zarządza przebiegiem ewakuacji i zbiera informacje od wyznaczonych osób funkcyjnych – Naczelników i Zastępców Naczelników o przebiegu ewakuacji oraz od osób ogłaszających alarm o postępie alarmowania. Najodpowiedniejszym miejscem przebywania Kierownika Ewakuacji w trakcie ewakuacji jest miejsce w pobliżu wyjścia głównego z budynku a następnie miejsce zbiórki po ewakuacji.
- 2) Osoby funkcyjne – **kondygnacja parter** - Zastępca Naczelnika Wydziału Organizacyjno - Administracyjnego pracujący na tej kondygnacji, odpowiedzialny za sprawdzenie pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki słyszeli alarm i opuścili pomieszczenia. W przypadku nieobecności w/w osoby w pracy, jego obowiązki związane ze sprawdzeniem pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki usłyszeli alarm i opuścili pomieszczenia, przejmuje Naczelnik Wydziału Informatyki i Cyberbezpieczeństwa. W razie ich nieobecności osoba przez nich wyznaczona.
- 3) Osoby funkcyjne – **kondygnacja piętro pierwsze** - Naczelnik Wydziału Finansów pracujący na tej kondygnacji, odpowiedzialny za sprawdzenie pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki słyszeli alarm i opuścili pomieszczenia. W przypadku nieobecności w/w osoby w pracy, jego obowiązki związane ze sprawdzeniem pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki usłyszeli alarm i opuścili pomieszczenia, przejmuje Zastępca Naczelnika Wydziału Finansów. W razie ich nieobecności osoba przez nich wyznaczona.
- 4) Osoby funkcyjne – **kondygnacja piętro drugie** - Zastępca Naczelnika Wydziału Organizacyjno - Administracyjnego pracujący na tej kondygnacji, odpowiedzialny za sprawdzenie pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki słyszeli alarm i opuścili pomieszczenia. W przypadku nieobecności w/w osoby w pracy, jego obowiązki związane ze sprawdzeniem pomieszczeń na kondygnacji, czy wszyscy pracownicy jednostki usłyszeli alarm i opuścili pomieszczenia, przejmuje Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu. W razie ich nieobecności osoba przez nich wyznaczona.
- 5) Osoby funkcyjne opuszczając budynek powinny złożyć do Kierownika Ewakuacji meldunek o ewakuacji ludzi ze swoich kondygnacji.
- 6) Kierownik Ewakuacji wyznacza po jednym pracowniku do każdych drzwi wejściowych, którzy pozostają w pobliżu drzwi wejściowych do budynku, aby zapobiec wchodzeniu do budynku ludzi z zewnątrz.
- 7) Po zakończeniu ewakuacji Kierownik Ewakuacji jest zobowiązany na podstawie złożonych meldunków od osób funkcyjnych ustalić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek.
W przypadku podejrzenia, że w budynku pozostali ludzie należy ten fakt zgłosić przybyłym jednostkom ratowniczym i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.
- 8) W przypadku wydłużającego się czasu dojazdu służb ratowniczych decyzję o szukaniu brakującego pracownika podejmuje Kierownik Ewakuacji lub osoba przez

niego upoważniona, jeżeli posiadane siły i sytuacja pożarowa pozwala na jej przeprowadzenie. W przeszukaniu udział biorą zespoły dwu osobowe, które mają ze sobą cały czas kontakt wzrokowy.

- 9) Kierownik Ewakuacji po przybyciu jednostek Państwowej Straży Pożarnej zobowiązany jest do złożenia informacji na temat ewakuacji. Czy wszystkie osoby zostały ewakuowane, jeśli kogoś brakuje to poinformować w którym pomieszczeniu przebywała lub gdzie ostatnio ją widziano. Poinformować o mediach w budynku i czy zostały wyłączone / główny wyłącznik prądu, zawór gazowy, itp./

5. OGÓLNE WSKAZÓWKI DLA OSÓB EWAKUOWANYCH

- a. Po usłyszeniu sygnału o ewakuacji należy przerwać pracę wyłączyć urządzenia elektryczne, zamknąć okno, upewnić się, czy wszystkie osoby w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich słyszały komunikat o ewakuacji i kierować się do wyjścia ewakuacyjnego.
- b. Ścisłe stosować się do przekazywanych zaleceń przełożonych i osób prowadzących ewakuację
- c. Opuszczając pomieszczenie należy zabrać ze sobą tylko najpotrzebniejsze rzeczy (dokumenty, telefon komórkowy, kluczyki do samochodu, wierzchnie ubranie), zamknąć drzwi (**nie na klucz**) w przypadku przekręcenia zamka, pozostawiamy klucz w zamku na zewnątrz pomieszczenia.
- d. Zagrożony budynek należy opuszczać korzystając z odpowiednio oznakowanych dróg ewakuacyjnych. Drogami tymi są na ogół korytarze i klatki schodowe służące na co dzień do normalnej komunikacji pieszej.
- e. Do celów ewakuacji nie wolno stosować dźwigów, wind osobowych i towarowych (z wyjątkiem specjalnych dźwigów pożarowych), przejść technologicznych, kanałów i pomostów instalacyjnych oraz innych podobnych urządzeń.
- f. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu), usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie.
- g. Poruszając się drogami ewakuacyjnymi przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
- h. Pracownicy działów, które przyjmują interesantów/gości przejmują nad nimi opiekę do czasu zakończenia działań, usunięcia zagrożenia, odwołania alarmu, otrzymania nowych poleceń od kierującego ewakuacją lub od służb ratowniczych przybyłych na miejsce działań.
- i. Funkcyjni i wyznaczeni pracownicy podczas ewakuacji sprawdzają pomieszczenia socjalne (kuchnia, toaleta, itp.) informując głosowo o zaistniałym zagrożeniu, pomagają ludziom starszym i niepełnosprawnym w ewakuacji.
- j. Nie wolno samodzielnie oddalać się z miejsca zbiórki w trakcie prowadzenia działań.
- k. Na miejscu zbiórki do ewakuacji, osoby ewakuowane przebywają do chwili otrzymania stosownej informacji, co do powrotu i kontynuacji pracy lub ich zakończeniu.
- l. W przypadku odcięcia osób w pomieszczeniu/gabiniecie, na skutek np. zawalenia się konstrukcji, silnego zadymienia, płomieni lub innych przyczyn zagrażających bezpośrednio zdrowiu lub życiu należy:
 - zapewnić jak najbezpieczniejszy pobyt odciętych w pomieszczeniu,

- zamknąć drzwi w celu zminimalizowania przedostawania się dymu lub płomieni do pomieszczenia, uszczelnić drzwi przy pomocy mokrych szmat, ręczników innych tkanin,
- poinformować telefonicznie (tel. komórkowy lub stacjonarny) Centrum Powiadamiania Ratunkowego tel. **112** lub najbliższą jednostkę Państwowej Straży Pożarnej o zaistniałej sytuacji i miejscu przebywania,
- jeśli jest to bezpieczne otworzyć okno i przebywać w jego bliskości, wzywając pomocy, nawiązując kontakt ze służbami ratowniczymi bądź z osobami postronnymi,
- jeżeli na niższych kondygnacjach przy pomocy osób postronnych możliwe będzie alternatywne ewakuowanie należy z niego skorzystać,
- jeśli opuszczenie pomieszczeń nie jest możliwe żadnymi innymi metodami należy czekać na służby ratownicze.

6. GASZENIE POŻARU.

- 1) Osoba, która zauważyła pożar w początkowej fazie powinna próbować go ugasić wykorzystując podręczny sprzęt gaśniczy znajdujący się w obiekcie.
- 2) Podczas gaszenia pożaru w początkowej fazie:
 - a. Ustawić się w taki sposób podczas gaszenia pożaru, aby nie spowodować sobie odcięcia drogi ewakuacji z budynku.
 - b. Pożar gasimy tylko w początkowej fazie. Jeśli mimo gaszenia pożar dalej się rozprzestrzenia rozpoczynamy ewakuację.
 - c. Jeśli podczas gaszenia pożaru następuje duże zadymienie rozpoczynamy ewakuację.

7. ORGANIZACJA EWAKUACJI MIENIA

- 1) Ewakuację mienia przeprowadza się w drugiej kolejności, po przeprowadzeniu ewakuacji ludzi, gdy mamy pewność, że nikogo nie ma w budynku. Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje Kierownik Ewakuacji lub osoba przez niego upoważniona, jeżeli posiadane siły i sytuacja pożarowa pozwala na jej przeprowadzenie.

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH

 Pogotowie Ratunkowe..... 999

 Policja..... 997

 Straż pożarna..... 998

 Nr alarmowy 112

 Pogotowie Energetyczne..... 991

 Pogotowie Gazowe..... 992

 Pogotowie Wodociągowe..... 994

 SZPITAL CHORÓB ZAKAŹNYCH w Warszawie,
przy ul. Wolskiej 37

 Izba przyjęć 22 335 53 51

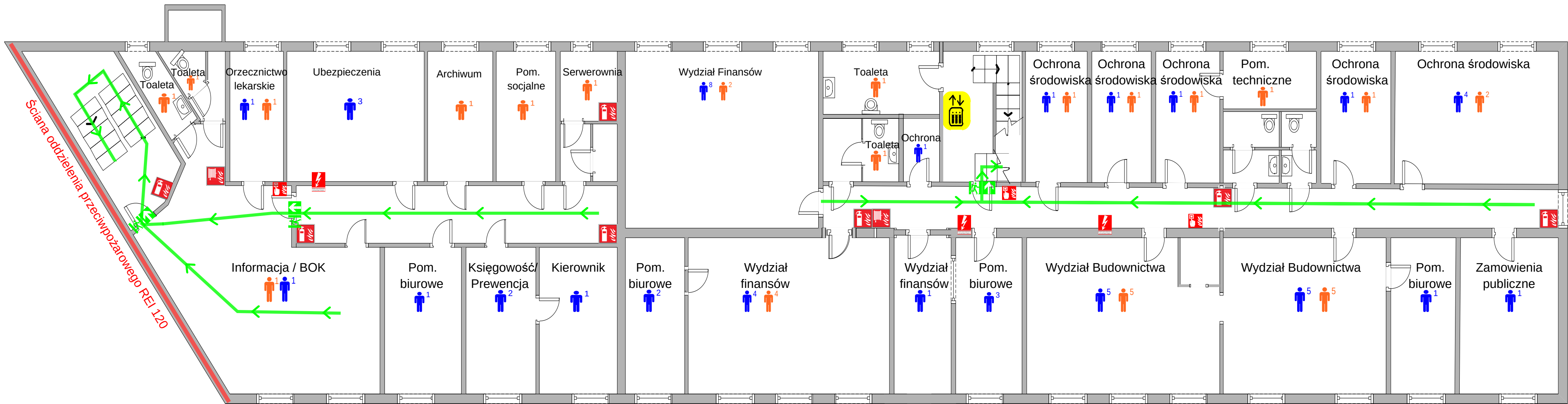
 Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo pożarowe

budynku:

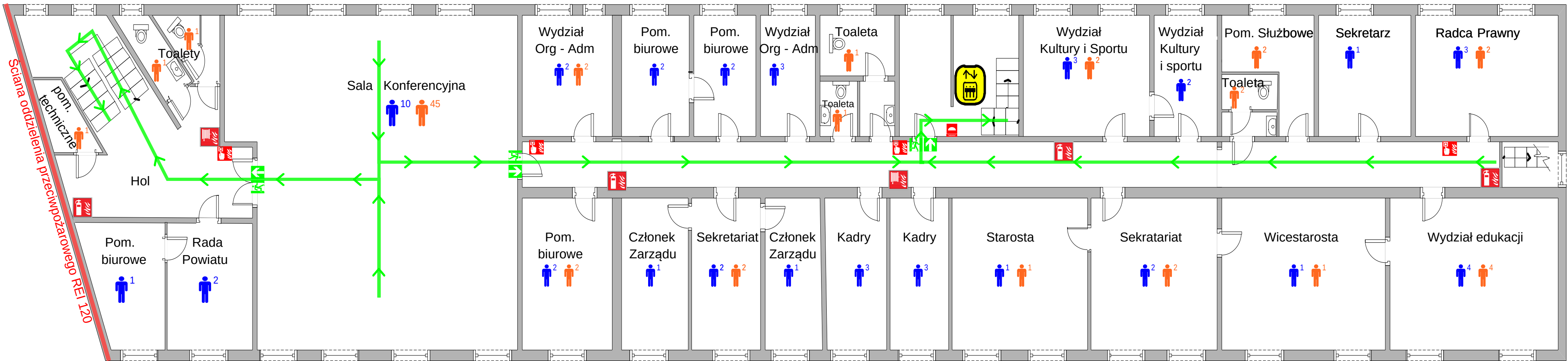
.....

UWAGI KOŃCOWE

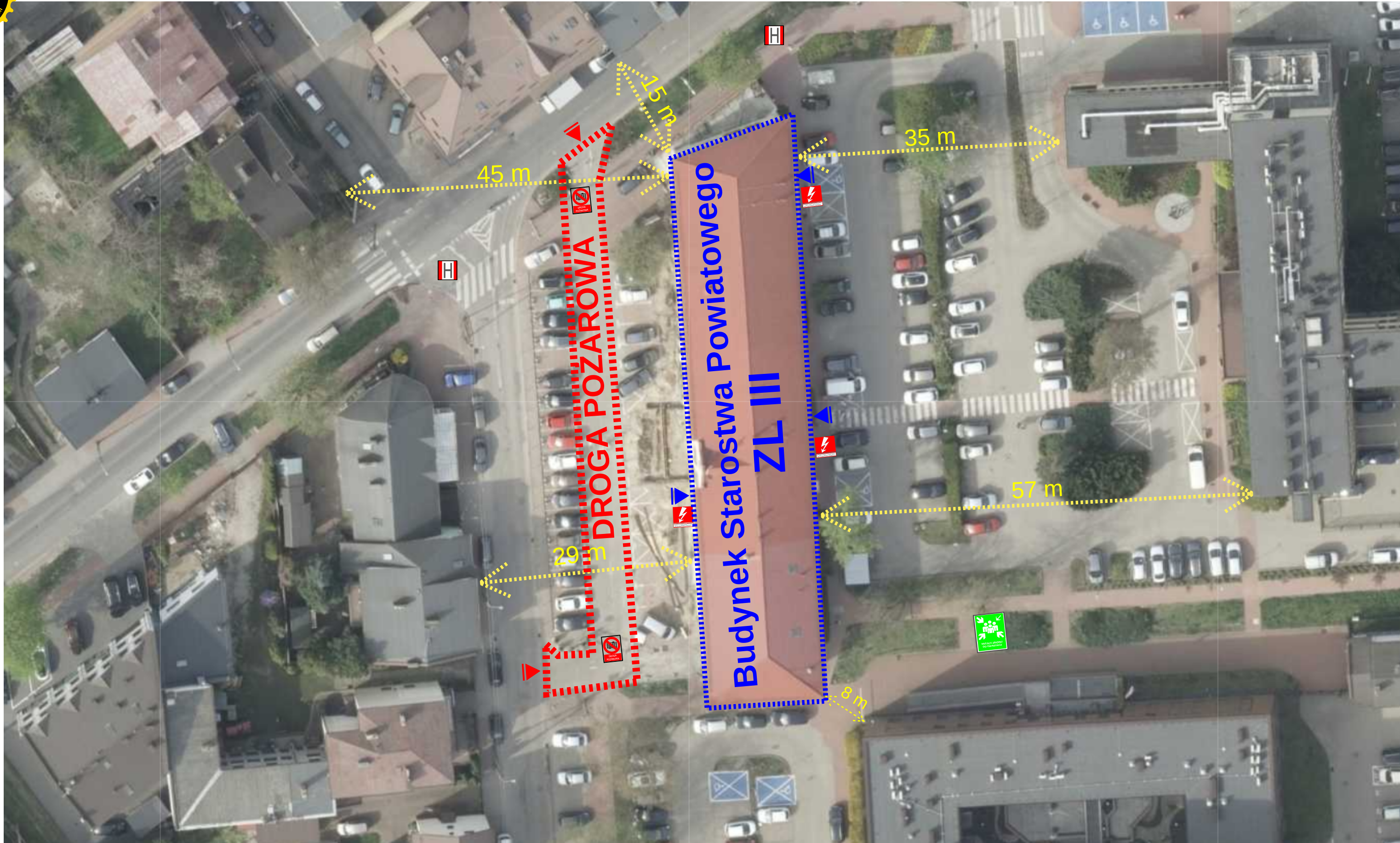
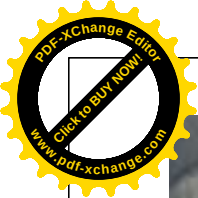
1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego liczy **94** ponumerowanych stron oraz część graficzną.
2. Instrukcja jest ważna do **CZERWCA 2028 r.**, po tym terminie podlega aktualizacji, a także po takich zmianach sposobu użytkowania Obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.
3. Podmiot opracowujący instrukcję:

Informacje:	LEGENDA:		INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO	
Kategoria Zagrożenia Ludzi - ZL III		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu		
Wysokość obiektu - 10,02 m		Gaśnica	Starostwo Powiatowe w Wołominie ul. Prądyńskiego 3 05-200 Wołomin	
Powierzchnia zabudowy - 641 m²		Hydrant wewnętrzny 25		
Powierzchnia całkowita - 2833,5 m²		Ręczny ostrzegacz pożarowy	Nazwa Rysunku:	
Powierzchnia użytkowa - 2291,81 m²		Kierunek ewakuacji	I PIĘTRO	
Max. liczba osób na kondygnacji - 80		Wyjście ewakuacyjne		
Liczba kondygnacji - 3		Przewidywana liczba osób (pobyt czasowy, pobyt stały)	AUTOR:	
Grupy pożarów występujące w obiekcie: 		Ściana o kl. odp. ogn. REI 120	mgr inż. Wiesław Drosio	
			Data:	
			Nr Rysunku:	
			MAJ 2026 r.	
			3	

Informacje:	LEGENDA:		INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO	
Kategoria Zagrożenia Ludzi - ZL III		Ręczny przycisk oddymiania		
Wysokość obiektu - 10,02 m		Gaśnica	Starostwo Powiatowe w Wołominie ul. Prądzyńskiego 3 05-200 Wołomin	
Powierzchnia zabudowy - 641 m²		Hydrant wewnętrzny 25		
Powierzchnia całkowita - 2833,5 m²		Ręczny ostrzegacz pożarowy	Nazwa Rysunku:	
Powierzchnia użytkowa - 2291,81 m²		Kierunek ewakuacji	II PIĘTRO	
Max. liczba osób na kondygnacji - 123		Wyjście ewakuacyjne		
Liczba kondygnacji - 3		Przewidywana liczba osób (pobyt czasowy, pobyt stały)	AUTOR:	
Grupy pożarów występujące w obiekcie: 		Ściana o kl. odp. ogn. REI 120	mgr inż. Wiesław Drosio	
			Data:	
			Nr Rysunku:	
			MAJ 2026 r.	
			4	

LEGENDA:		INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO	
	Przeciwpozarowy wyłącznik prądu	Starostwo Powiatowe w Wołominie ul. Prądyńskiego 3 05-200 Wołomin	
	Hydrant zewnętrzny		
	Droga pożarowa		
	Miejsce zbiórki do ewakuacji	Nazwa Rysunku:	
	Wjazd na drogę pożarową	PZT	
	Wejście do budynku	AUTOR:	
		mgr inż. Wiesław Drosio	
		Data:	
		MAJ 2026 r.	
		Nr Rysunku:	
		1	